

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ХАРЧОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ
Навчально-науковий інститут економіки і управління
Кафедра фінансів

«До захисту в ЕК»

Директор інституту

_____ (підпис)

Олег ШЕРЕМЕТ

(ім'я та прізвище)

«___» _____ 2025 р.

«До захисту допущено»

Завідувач кафедри

_____ (підпис)

Лада ШІРІНЯН

(ім'я та прізвище)

«___» _____ 2025 р.

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА
НА ЗДОБУТТЯ ОСВІТНЬОГО СТУПЕНЯ БАКАЛАВРА

зі спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування»

(код і назва спеціальності)

освітньо-професійної програми Фінанси, банківська справа та страхування

на тему: **Комплексна оцінка фінансового стану страхової компанії**

Виконала: здобувачка 5 курсу, групи ЗФІ-5-4

Масютіна Марія Сергіївна

(прізвище, ім'я, по батькові повністю)

(підпис)

Керівник: Шірінян Лада Василівна

(прізвище, ім'я, по батькові повністю)

(підпис)

Рецензент _____

(ім'я та прізвище)

(підпис)

Я, як здобувач (ка) Національного університету харчових технологій, розумію і підтримую політику університету з академічної доброчесності. Я, не надавав (ла) і не одержував (ла) недозволеної допомоги під час підготовки цієї роботи. Використання ідей, результатів і текстів інших авторів мають посилання на відповідне джерело.

Здобувач (ка) _____

(підпис)

Київ – 2025 р.

2021-2023 рр., тис. грн., табл. 2.11. Розрахунки для визначення типу фінансової стійкості ТДВ «СК «Гардіан» за 2021-2023 рр., тис. грн., табл. 2.12 Коефіцієнтний аналіз фінансової стійкості ТДВ «СК «Гардіан» за 2021-2023 рр., табл. 2.13. Аналіз ефективності діяльності (рентабельності) ТДВ «СК «Гардіан» у 2021-2023 рр., табл. 2.14. Оцінка платоспроможності ТДВ «СК «Гардіан» на основі тестів раннього попередження за 2021-2023 рр., рис. 3.1. Комплекс заходів із покращення фінансового стану страховиків, табл. 3.1. Прогнозні показники розвитку ТДВ «СК Гардіан» на 2024-2025 рр.

6. Консультанти розділів проекту (роботи)

Розділ	Прізвище, ініціали та посада консультанта	Підпис, дата	
		завдання видав	Завдання прийняв
I	Шірінян Л.В.		
II	Шірінян Л.В.		
III	Шірінян Л.В.		

7. Дата видачі завдання 30 серпня 2024 року

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН

№ з/п	Назва етапів дипломного проекту (роботи)	Строк виконання етапів проекту (роботи)	Примітка
1	Вибір теми, написання заяви і узгодження плану кваліфікаційної роботи з керівником	до 09.10.2024	
2	Робота над 1-м розділом та перевірка керівником	до 08.11.2024	
3	Робота над 2-м розділом та перевірка керівником	до 29.11.2024	
4	Робота над 3-м розділом та перевірка керівником	до 25.12.2024	
5	Оформлення роботи і подання керівникові для проходження попереднього захисту	до 15.01.2025	
6	Попередній захист	21.01.2025	
7	Подання кваліфікаційної роботи з підтвердження керівника на перевірку академічного плагіату.	27.01.2025	
8	Доопрацювання кваліфікаційної роботи після попереднього захисту та перевірки на плагіат, узгодження змісту доповіді та презентації з керівником, отримання відзивів на роботу	03.02.2025	
9	Підпис остаточного варіанту роботи завідувачем кафедри	10.02.2025	

Здобувач

(підпис)

Масютіна М.С.

(прізвище та ініціали)

Керівник роботи

(підпис)

Шірінян Л.В.

(прізвище та ініціали)

АНОТАЦІЯ

Масюгіна М. С. «Комплексна оцінка фінансового стану страхової компанії»

Кваліфікаційна робота на отримання освітньо-кваліфікаційного рівня «бакалавр» за спеціальністю 072 «Фінанси, банківська справа та страхування» – Національний університет харчових технологій. Київ, 2025.

Кваліфікаційна робота присвячена комплексній оцінці фінансового стану страхової компанії.

Робота складається із вступу, трьох розділів, висновків, переліку використаних джерел і додатків.

У вступі обґрунтовано актуальність теми та сформульовано мету, завдання дослідження.

У першому розділі обґрунтовано необхідність проведення комплексної оцінки фінансового стану страхової компанії, розкрито інформаційні джерела для його оцінки, висвітлено методичні підходи до комплексної оцінки фінансового стану страховика.

Другий розділ присвячено загальній характеристиці та комплексній оцінці фінансового стану ТДВ «СК «Гардіан».

У третьому розділі висвітлено перспективи розвитку ТДВ «СК «Гардіан» та надано пропозиції щодо покращення її фінансового стану.

Ключові слова: фінансовий стан, страхова компанія, фінансовий аналіз, фінансова звітність, фінансові показники, ліквідність, платоспроможність, ділова активність, фінансова стійкість, доходи, витрати, рентабельність.

ABSTRACT

Masyutina M. S. «Comprehensive assessment of the financial condition of an insurance company»

Qualification work for obtaining the educational and qualification level “bachelor” in the specialty 072 “Finance, banking and insurance” – National University of Food Technologies. Kyiv, 2025.

Qualification work is devoted to a comprehensive assessment of the financial condition of an insurance company.

The work consists of an introduction, three sections, conclusions, a list of sources used and appendices.

The introduction substantiates the relevance of the topic and formulates the goal and objectives of the study.

The first section justifies the need for a comprehensive assessment of the financial condition of an insurance company, discloses information sources for its assessment, and highlights methodological approaches to a comprehensive assessment of the financial condition of the insurer.

The second section is devoted to the general characteristics and comprehensive assessment of the financial condition of the Insurance Company “Guardian Insurance Company”.

The third section highlights the prospects for the development of the “Guardian Insurance Company” and provides proposals for improving its financial condition.

Keywords: *financial condition, insurance company, financial analysis, financial reporting, financial indicators, liquidity, solvency, business activity, financial stability, income, expenses, profitability.*

ЗМІСТ

ВСТУП.....	6
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ КОМПЛЕКСНОЇ ОЦІНКИ ФІНАНСОВОГО СТАНУ СТРАХОВОЇ КОМПАНІЇ.....	8
1.1. Обґрунтування необхідності проведення комплексної оцінки фінансового стану страхової компанії.....	8
1.2 Інформаційні джерела для оцінки фінансового стану страхової компанії.....	10
1.3. Методичні підходи до комплексної оцінки фінансового стану страховика.....	16
РОЗДІЛ 2. КОМПЛЕКСНА ОЦІНКА ФІНАНСОВОГО СТАНУ ТДВ «СК «ГАРДІАН».....	32
2.1. Загальна характеристика ТДВ «СК «Гардіан».....	32
2.2. Комплексне оцінювання фінансового стану ТДВ «СК «Гардіан».....	43
РОЗДІЛ 3. НАПРЯМИ ПОКРАЩЕННЯ ФІНАНСОВОГО СТАНУ ТДВ «СК «ГАРДІАН».....	60
3.1. Перспективи розвитку ТДВ «СК «Гардіан».....	60
3.2. Пропозиції щодо покращення фінансового стану ТДВ «СК «Гардіан».....	62
ВИСНОВКИ.....	70
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	76
ДОДАТКИ	

ВСТУП

Актуальність теми. Репутація страхової компанії, її реальні можливості надати страховий захист, політика компанії стосовно виплат дуже важливі для потенційного страхувальника. Отже, страхувальнику вкрай потрібна інформація про фінансовий стан страхової компанії. Крім того, комплексна оцінка й контроль за функціонуванням страхової компанії, які повинні здійснюватися на основі відповідних показників, що характеризують різні сторони діяльності страховика, можуть бути надійним інструментом управління. Таким чином, виходячи з потреб практики, комплексна оцінка фінансового стану страховика, якому присвячена кваліфікаційна робота, є вкрай актуальним питанням.

Дослідженню проблем оцінки фінансового стану страховиків присвячені праці таких вітчизняних учених, як Бабенко-Левада В. Г., Гаманкова О. О., Землячова О. А., Кравченко В. О., Кривенцова А. М., Лук'янець О. В., Ткаченко Ю. П., Шірінян Л. В. та ін. Вивчення наукових праць зазначених авторів показало, що система показників для комплексної оцінки фінансового стану страховика може бути удосконалена, що і обумовлює подальший пошук ефективних рішень

Метою кваліфікаційної роботи є вивчення теоретико-методологічних засад комплексної оцінки фінансового стану страхових компаній та проведення такої оцінки на прикладі конкретної страхової компанії.

Для реалізації поставленої мети необхідно вирішити такі **завдання**:

- обґрунтувати необхідність проведення комплексної оцінки фінансового стану страхової компанії;
- розкрити інформаційні джерела для оцінки фінансового стану страхової компанії;

- вивчити методичні підходи до комплексної оцінки фінансового стану страховика;
- надати загальну характеристику ТДВ «СК «Гардіан»;
- провести комплексне оцінювання фінансового стану ТДВ «СК «Гардіан»;
- розглянути перспективи розвитку ТДВ «СК «Гардіан»;
- надати пропозиції щодо покращення фінансового стану ТДВ «СК «Гардіан».

Об'єктом дослідження є комплексна оцінка фінансового стану страхових компаній.

Предметом дослідження є теоретичні та практичні аспекти комплексної оцінки фінансового стану страхових компаній.

Методи дослідження. В кваліфікаційній роботі було застосовано такі методи: узагальнення і порівняння – для вивчення теоретичних підходів до комплексної оцінки фінансового стану страхових компаній; статистичного і графічного аналізу – для аналізу фінансового стану страхової компанії; аналізу та синтезу – для визначення основних напрямів покращення фінансового стану страхової компанії та формулювання висновків.

Інформаційна база кваліфікаційної роботи охоплює наукові праці вітчизняних і зарубіжних вчених, законодавчі акти, нормативна документація Національного банку України, фінансова звітність ТДВ «СК «Гардіан», Інтернет – ресурси.

РОЗДІЛ 1

ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ КОМПЛЕКСНОЇ ОЦІНКИ ФІНАНСОВОГО СТАНУ СТРАХОВОЇ КОМПАНІЇ

1.1. Обґрунтування необхідності проведення комплексної оцінки фінансового стану страхової компанії

Страхова компанія є специфічною небанківською фінансовою установою, яка концентрує на собі майнові інтереси своїх клієнтів (страхувальників). Тому основною метою організації фінансів страховика є досягнення його стійкого фінансового стану, який є результатом взаємодії всіх елементів фінансово-господарської діяльності страхової компанії і характеризується системою показників, що відображають наявність, розміщення і використання фінансових ресурсів страховика, та узагальнюються у звітності, необхідність формування якої, її види, склад, порядок, терміни подання, вимоги та методика заповнення визначено низкою законодавчо-нормативних актів [1, с. 155].

В сучасних умовах суттєво зростає роль своєчасного та якісного аналізу фінансового стану страхових компаній, оцінки їх ліквідності, платоспроможності й фінансової стійкості, та пошуку шляхів підвищення та зміцнення фінансової стабільності, оскільки жодний власник не може нехтувати потенційними можливостями збільшення прибутку (доходу) компанії, які можна виявити тільки на підставі якісного й об'єктивного аналізу фінансового стану [2, с. 54].

В умовах посиленої конкуренції на ринку страхових послуг, виникає об'єктивна необхідність адекватної оцінки діяльності страхових компаній, аналізу їх інвестиційної привабливості і ступеня надійності. Об'єктивний аналіз дає змогу визначити лідерів і аутсайдерів ринку страхових послуг, що є досить

важливим в умовах розширення спектра страхових послуг, що пропонують страхові компанії.

Фінансовий стан страхової компанії як комплексне поняття, що є наслідком взаємодії усіх елементів системи фінансових відносин компанії, визначається сукупністю господарських факторів і характеризується системою показників, які відображають наявність, розміщення і використання фінансових ресурсів. Тому під фінансовим станом компанії розуміють її спроможність фінансувати свою діяльність. Оптимізація фінансового стану є однією з умов успішного розвитку компанії у майбутньому, а погіршення фінансового стану свідчить про загрозу її можливого банкрутства.

Для правильного вибору страхової компанії необхідно визначити такі чотири важливі моменти: 1) умови страхування (правила та договір страхування); 2) розмір страхового тарифу; 3) порядок здійснення страхових виплат; 4) реальний фінансовий стан страховика [3, с. 196]

Більшість характеристик фінансового стану, що вживаються в науковій літературі, можуть розглядатися як окремі аспекти (показники) фінансової стійкості. Універсальним можна вважати підхід, за яким фінансова стійкість страховика характеризується такими ознаками фінансового стану: 1) високою платоспроможністю, тобто здатністю вчасно розраховуватися за своїми зобов'язаннями; 2) високою ліквідністю балансу, тобто достатнім рівнем покриття залучених пасивів активами; 3) високою рентабельністю, тобто значною прибутковістю, яка забезпечує необхідний розвиток підприємства.

Разом із тим, особливості страхового бізнесу потребують включення до системи показників фінансової стійкості, поряд із вищенаведеними, низки специфічних показників, характерних лише для цієї сфери діяльності. Фінансовий стан є результатом фінансової політики страховика і визначається всією сукупністю фінансово-господарських факторів страхової організації. При цьому спостерігається наступна послідовність [2, с. 55]:

Фінансовий стан = Фінансова (не) стійкість → (Не)Платоспроможність → (Не)Ліквідність → Фінансовий результат (прибуток/збиток) → (Не)Рентабельність → Фінансова (не) стійкість = Фінансовий стан.

Аналіз страхової компанії може проводитися як з боку інвестора, так і з боку страхувальника. І в тому, і в іншому випадку важливим є аналіз ступеня надійності страхової компанії. Страхувальник оцінює надійність компанії з позиції виконання страховиком взятих на себе зобов'язань. Для потенційного інвестора надійність компанії полягає у відсутності інвестиційного ризику. В обох випадках, якщо при настанні страхової події страховик нездатний виконати прийняті на себе зобов'язання, це призводить до втрати або інвестиційних вкладень, або страхових платежів. Саме тому, ключовим фактором при проведенні аналізу є достатність ліквідних активів, наявність надійних програм перестраховування, а також рівень достатності власного капіталу (власних активів, у т.ч. ліквідних)

Проведений аналіз фінансового стану страхових компаній дає змогу виявити недоліки фінансового менеджменту страховиків на сучасному етапі та окреслити напрями підвищення ефективності страхової діяльності в Україні.

Таким чином, оцінка фінансового стану страховика пов'язана з необхідністю визначення доцільності його діяльності на ринку страхування.

1.2. Інформаційні джерела для оцінки фінансового стану страхової компанії

Розвиток ринку страхування значною мірою залежить від довіри страхувальників до страхових компаній, яка зростає за умови, коли страхові компанії є надійними та платоспроможними, а інформація щодо їх діяльності є доступною та зрозумілою для зацікавлених користувачів.

Інформацію, яку використовують для оцінки та аналізу фінансового стану суб'єктів господарювання, в тому числі, і страхової компанії, за доступністю поділяють на закриту (таємну) та відкриту. Відкритою вважають інформацію, яку розміщують в статистичній та бухгалтерській звітності, тобто таку, що виходить за межі страхової компанії. Водночас, кожна страхова компанія розробляє свої певні прогностичні та планові показники, внутрішні нормативи, норми, ліміти та тарифи, систему їх регулювання та оцінки своєї діяльності. Така інформація є недоступною для загального користування, адже становить комерційну таємницю. Що саме є комерційною таємницею, визначає безпосередньо керівник суб'єкта господарювання.

Щодо відкритої інформації, то вона формується на основі даних обліку та подається у фінансовій звітності та звітних даних страховика. Від її якості залежить аналітична оцінка фінансової звітності страхової компанії та правильність прийнятих рішень зацікавленими суб'єктами [1, с. 154].

Фактично фінансова звітність страховика слугує інформаційною базою для проведення аналізу його фінансового стану страхової компанії, якість якого залежить від якості представлення звітної фінансової інформації.

Згідно з Законом України «Про бухгалтерський облік і фінансову звітність в Україні» страхові компанії зобов'язані формувати фінансову звітність, метою складання якої є надання користувачам для прийняття рішень повної, правдивої та неупередженої інформації про фінансовий стан та результати діяльності підприємства [4].

Користувачами фінансової звітності страховика залежно від власних потреб та зацікавленості щодо інформації є власники (засновники та акціонери), менеджери, інвестори, банки, страхувальники (фізичні та юридичні особи), страхові посередники, перестраховики, регулюючі та контролюючі органи, а також аудитори, консалтингові фірми, фондові біржі, ЗМІ, асоціації, об'єднання страховиків, громадські організації, рейтингові агентства.

Фінансову звітність (проміжну та річну) страховики складають відповідно до вимог Міжнародних стандартів фінансової звітності. Водночас форми та склад фінансової звітності – згідно з визначеними Національним положенням (стандартом) бухгалтерського обліку 1 вимогами «Загальні вимоги до фінансової звітності»:

- баланс (звіт про фінансовий стан);
- звіт про фінансові результати (звіт про сукупний дохід);
- звіт про рух грошових коштів;
- звіт про власний капітал;
- примітки до фінансової звітності [5].

У зазначеному Положенні передбачено форми та склад статей лише для перших чотирьох форм фінансової звітності, а щодо приміток до фінансової звітності, то їх зміст не є формалізованим, оскільки в примітках надаються роз'яснення, які дають змогу деталізувати та обґрунтувати статті фінансової звітності, а також інша додаткова інформація, розкриття якої передбачено відповідними НП(С)БО або МСФЗ.

Зазначене Положення визначає:

- мету фінансових звітів;
- склад звітів;
- звітний період;
- принципи та якісні характеристики, котрими необхідно керуватися під час складання фінансових звітів;
- вимоги до розкриття інформації у цих звітах.

Для кращого розуміння користувачами звітності, П(С)БО 1 передбачено наявність у ній інформації про:

- страхову компанію;
- звітний період та дату звітності; валюту та одиницю виміру звітності;
- відповідні статті (показники) за попередній та звітний періоди;

- облікову політику страхової компанії та її відповідні зміни;
- аналітичні дані щодо статей фінансових звітів;
- консолідацію фінансових звітів;
- ліквідація (припинення) окремих видів діяльності;
- обмеження щодо володіння активами;
- переоцінку статей (показників) фінансових звітів та інші [6, с. 320].

Фінансова звітність має бути підготовлена та надана користувачам у визначений відповідно до чинного законодавства термін. Несвоєчасне оприлюднення звітної інформації спричиняє втрату нею своєї актуальності, оскільки дані, які відображені у фінансовій звітності слугують підставою не тільки для аналізу результатів звітного періоду, а і для прогнозування.

Зазвичай, спочатку аналізують дані Балансу (Звіту про фінансовий стан). Бухгалтерський баланс складається з пасиву і активу та показує, як на певний час розподілені пасиви та активи і яким чином за допомогою позикового та власного капіталу здійснюється фінансування активів. На основі даних балансу досліджують динаміку та структуру активів та пасивів страхової компанії. Це дає змогу надати оцінку складовим майна страховика та джерел його формування в динаміці та за структурою.

Під час аналізу складових балансу страхової компанії, варто звернути увагу на співвідношення між дебіторською заборгованістю і чистим капіталом страховика, адже це якісно характеризує структуру активів страховика. В цих статтях відображено обсяг частково чи повністю не виконаних зобов'язань страхувальників перед страховиком, а також за їх допомогою можна зробити висновок про співвідношення між загальною сумою зобов'язань і можливістю їх покриття власними активами, вільними від зобов'язань (тобто чистим капіталом). Крім того, важливим показником для страховика є темп приросту чистого капіталу, адже він може свідчити про зростання ринкової вартості

страхової компанії. А темп приросту величини чистих премій страховика протягом року свідчить про зростання кількості договорів страхової компанії.

Звіт про фінансові результати свідчить про ефективну чи неефективну діяльність страхової компанії за певний період. В доповнення до балансу, який дає уявлення про фінансовий стан компанії на певну конкретну дату, звіт про фінансові результати відображає фінансові результати за відповідний період (квартал, півріччя, дев'ять місяців, рік). У ньому наводяться дані про чисті зароблені страхові премії; валові суми премій; чисті понесені збитки за страховими виплатами; валовий прибуток (збиток); інші операційні доходи; фінансові результати від операційної діяльності (прибуток чи збиток); фінансові результати від звичайної діяльності до оподаткування (прибуток чи збиток); чистий фінансовий результат (прибуток або збиток). Крім того в формі 2 відображаються сукупний дохід, елементи операційних витрат та розрахунок показників прибутковості акцій.

Крім фінансової звітності, за вимогами регулятора, НБУ, страхова компанія повинна розкривати іншу інформацію, що стосується фінансового стану страховика, у Пояснювальній записці до звітності страховика [7], яка містить такі обов'язкові складові:

1. Загальні відомості про страховика.

2. Розкриття інформації щодо змін в обліковій політиці / облікових оцінках, які відбулися або були використані протягом звітного періоду та щодо методів перевірки адекватності технічних резервів.

3. Інформацію щодо діяльності страховика, що розкривається під час подання даних звітності щокварталу:

- розкриття інформації про окремі показники даних звітності;

- розкриття інформації щодо витрат за однією операцією та/або правочином на суму, що перевищує 15 відсотків регулятивного капіталу страховика;

- розкриття інформації щодо банків, з якими співпрацює страховик;
 - пояснення щодо наявності обмежень, що стосуються володіння активами;
 - розкриття інформації щодо пов'язаних зі страховиком осіб;
 - розкриття інформації щодо виконання вимог законодавства України страховиком у разі залучення коштів на умовах субординованого боргу;
 - розкриття інформації в разі залучення коштів на умовах субординованого боргу та обліку таких коштів у складі зобов'язань регуляторної звітності страховика;
 - розкриття інформації про потенційні зобов'язання страховика;
 - розкриття інформації про придбання/продаж державних цінних паперів (далі – ДЦП), яке відбулося у звітному періоді;
 - коригування звітності;
 - наявність судових позовів щодо виконання страховиком зобов'язань за договорами страхування (перестраховування);
 - інформація щодо здійснення страхування життя [розкривається страховиками, що отримали ліцензії на провадження господарської діяльності з надання фінансових послуг (крім професійної діяльності на ринку цінних паперів), у частині проведення страхування життя];
 - інформація про події, що відбулися у звітному періоді та вплинули на здатність страховика забезпечити здійснення безперервної діяльності;
 - належність страховика до фінансових груп;
 - інформація щодо складових регулятивного капіталу;
 - інформація щодо подій після дати закінчення звітного періоду.
4. Інформацію щодо діяльності страховика, що розкривається під час подання даних звітності за звітний рік а саме:
- забезпечення безперервності діяльності;
 - корпоративне управління;
 - система управління ризиками;

- внутрішній аудит;
- докапіталізація чи деномінація, викуп акцій;
- інформація щодо складання консолідованої фінансової звітності.

5. Іншу інформацію щодо показників/операцій, які відображені в поданій звітності та/або які відбулися у звітному періоді, що потребує уточнення, деталізації та додаткових пояснень (за потреби).

Надаючи оцінку фінансової звітності страхових компаній, потрібно відзначати дотримання страховиком встановлених критеріїв та нормативів щодо: ліквідності; наявності та встановленого мінімального розміру капіталу; платоспроможності; прибутковості; ризиковості операцій; якості активів та систем управління, а також управлінського персоналу; дотримання правил надання фінансових послуг. Таким чином, аналітична оцінка фінансової звітності страхової компанії має враховувати всі показники та фінансові результати в динаміці. Усі показники фінансової звітності є взаємозв'язаними.

1.3. Методичні підходи до комплексної оцінки фінансового стану страховика

Оцінка фінансового стану страховика пов'язана з необхідністю визначення доцільності його діяльності на страховому ринку, можливості виконувати свої зобов'язання, та задовольняти потреби своїх клієнтів [8, с. 66].

Основними завданнями оцінки фінансового стану страхової компанії є:

- дослідження фінансової стійкості;
- оцінювання рівня фінансової надійності;
- визначення динаміки показників ліквідності, платоспроможності та рентабельності;
- оцінка ефективності використання фінансових ресурсів.

Фінансовий стан страхової компанії характеризується показниками, які описують її здатність до розвитку і успішної роботи в конкурентному ринковому середовищі, а саме в оперативних і стратегічних аспектах [9, с. 112].

Комплексна оцінка фінансового стану страхової компанії будується на основі аналізу фінансової звітності.

У науковій літературі погляди дослідників стосовно тлумачення сутності та параметрів, за допомогою яких можна визначити й оцінити фінансовий стан суб'єкта господарювання і страхової компанії зокрема, істотно різняться.

Узагальнюючи існуючі підходи, можна констатувати, що оцінка фінансового стану страхової організації здійснюється з використанням декількох груп показників, які охоплюють як загальні показники оцінки фінансового стану підприємств, так і специфічні, що характеризують окремі сторони діяльності страхових організацій [10, с. 3]:

1. Показники ліквідності та платоспроможності.
2. Показники ділової активності.
3. Показники фінансової стійкості.
4. Показники ефективності діяльності (рентабельності).

Перша група показників фінансового стану пов'язана з оцінкою ліквідності та платоспроможності страховика (табл. 1.1).

Умовні позначення:

СП (СВ) – страхові премії (виплати);

СПП (СВП) – сума страхових премій (виплат), переданих у перестраховання (компенсованих перестраховиками);

А – загальна сума активів;

НА – сума нематеріальних активів;

З – сума зобов'язань і забезпечень;

СР – математичні резерви (резерв довгострокових зобов'язань).

Таблиця 1.1

Показники ліквідності та платоспроможності страховика [10, с. 5]

№	Показник	Формула для розрахунку	Алгоритм розрахунку
1.	Коефіцієнт абсолютної ліквідності (грошової платоспроможності)	Абсолютно ліквідні активи / Поточні (короткострокові) зобов'язання і забезпечення	$(p.1160 + p.1165) \text{ ф.1 гр.4} / 1695 \text{ ф.1 гр.4}$
2.	Коефіцієнт швидкої ліквідності	Грошові кошти + поточні фінансові вкладення + дебіторська заборгованість / Поточні зобов'язання і забезпечення	$\Sigma p.1125-1165 \text{ ф.1 гр.4} / p.1695 \text{ ф.1 гр.4}$
3.	Загальний коефіцієнт покриття	Оборотні активи / Поточні зобов'язання і забезпечення	$p.1195 \text{ ф.1 гр.4} / p.1695 \text{ ф.1 гр.4}$
Для «non-life» страховиків			
4.	Коефіцієнт запасу платоспроможності (рівень платоспроможності)	Фактичний запас платоспроможності (ФЗП) / Нормативний запас платоспроможності (НЗП). $\text{ФЗП} = A - \text{НА} - Z$ $\text{НЗП} = \max(\text{НЗП}_1, \text{НЗП}_2)$. $\text{НЗП}_1 = 0,18 (\text{СП} - 0,5 \cdot \text{СПП})$ $\text{НЗП}_2 = 0,26 (\text{СВ} - 0,5 \cdot \text{СВП})$	$\text{ФЗП} = (p.1300 - p.1000 - p.1595 - p.1695) \text{ ф.1 гр.4.}$ $\text{НЗП}_1 = 0,18 (p.2011 - 0,5 \cdot p.2012) \text{ ф.2 гр.3.}$ $\text{НЗП}_2 = 0,26 [(p.240) \text{ Д.2 гр. 3} - 0,5 \cdot p.150 \text{ Д.2 гр. 3}]$
5.	Коефіцієнт достатності капіталу страховика	Прийнятні активи (ПА) / Нормативний обсяг активу (НОА). $\text{НОА} = \max(Z+K, Z+\text{НЗП})$	$Z = (p.1595 + p.1695 + p.1700) \text{ ф.1 гр.4.}$ $K = 30 \text{ млн грн}$
Для «life» страховиків			
8	Коефіцієнт запасу платоспроможності (рівень платоспроможності)	$\text{ФЗП} / \text{НЗП}_3$. $\text{НЗП}_3 = 0,05 \text{ СР}$	$\text{ФЗП} = (p.1300 - p.1000 - p.1595 - p.1695) \text{ ф.1 гр.4.}$ $\text{НЗП}_3 = 0,05 \text{ СР} = 0,05 \cdot [p.1531 \text{ ф.1 гр. 4}]$
9	Коефіцієнт достатності капіталу страховика	Прийнятні активи (ПА) / Нормативний обсяг активу (НОА). $\text{НОА} = \max(Z+K, Z+\text{НЗП}_3)$	$Z = (p.1595 + p.1695 + p.1700) \text{ ф.1 гр.4}$ $K = 45 \text{ млн грн}$

Розглянемо докладніше зміст зазначених груп показників.

Група показників ліквідності та платоспроможності є основною для визначення фінансового стану страховика. Оцінка проводиться через аналіз ліквідності, розрахунок нормативного і фактичного запасів платоспроможності.

За визначенням, ліквідність – це здатність швидко перетворити активи в готівку з мінімальними витратами його вартості для оплати власних зобов'язань за рахунок внутрішніх джерел [11, с. 390].

Особливу увагу має бути приділено коефіцієнтам, які демонструють, наскільки страховик є незалежним від зовнішніх джерел фінансування, а саме, коефіцієнтам автономії та фінансової залежності:

- коефіцієнт абсолютної ліквідності – відношення грошових коштів до поточних зобов'язань. Він показує яку частину короткострокової заборгованості підприємство може погасити у найближчий час за рахунок грошових коштів.

- коефіцієнт швидкої ліквідності – відношення грошових коштів і дебіторської заборгованості до поточних зобов'язань. Він показує, яка частина короткострокових зобов'язань підприємства може бути погашена за рахунок надходжень по розрахунках та наявних грошових коштів

- загальний коефіцієнт покриття – відношення оборотних активів до поточних зобов'язань. Він показує, яку частину поточних зобов'язань можна погасити, мобілізуючи всі оборотні кошти.

Важливим для страхової компанії є коефіцієнт запасу платоспроможності, який визначає, у скільки разів фактичний запас платоспроможності (ФЗП) перевищує нормативний запас (НЗП). Цей показник дає підстави зробити висновок щодо достатності рівня платоспроможності страховика.

Поряд з коефіцієнтом запасу платоспроможності (або показника рівня платоспроможності страховика) важливим є показник рівня достатнього покриття власними коштами, який розраховують за такою формулою [12]:

$$CAR = (\text{ФЗП} - \text{НЗП}) / \text{НЗП} \quad (1.1)$$

Таблиця 1.2

Критерії оцінки фінансового стану страховика

Діапазон значень CAR	Ступінь покриття власними коштами
0 %	Недостатнє
від 0 до 25 %	Нормальне
від 26 до 50 %	Добре
від 51 до 75 %	Надійне
від 76 %	Зразкове

Варто зазначити, що Розпорядженням Нацкомфінпослуг №850 від 07.06.2018, яке набули чинності повною мірою з 30 червня 2020 року, затверджено додаткові вимоги до платоспроможності страховиків і достатності капіталу [13]. У Розпорядженні визначено поняття «прийнятні активи» (ПА) страховика та «нормативний обсяг активу» (НОА).

Прийнятні активи охоплюють: грошові кошти на поточному рахунку і касі, депозити та валютні вкладення згідно, нерухоме майно, акції та облігації підприємств, іпотечні сертифікати та облігації, облігації місцевих позик та міжнародних фінансових організацій, державні облігації України, права вимоги до перестраховиків, інвестиції в економіку України, банківські метали, кредити страхувальникам - фізичним особам, кошти, сплачені страховиками до централізованих страхових резервних фондів Моторного (транспортного) страхового бюро України з урахуванням деяких винятків.

Проте, за таким підходом розрахувати прийнятні активи за допомогою даних лише «Звіту про фінансовий стан» виявляється неможливим, тому доведеться скористатися ще й «Примітками до річної фінансової звітності» [13].

Норматив платоспроможності та достатності капіталу – це сума прийнятних активів, яка на будь-яку дату має бути не менше нормативного обсягу активів (НОА), яку визначають як більшу з двох величин:

$$\text{НОА} = \max(\text{З+К}, \text{З+НЗП}) \quad (1.2),$$

де З – сума зобов'язань і забезпечень (р. 1595 + р. 1695 + р. 1700) гр. 4 пасиву балансу (Звіту про фінансовий стан);

НЗП – нормативний запас платоспроможності;

К – 30 млн грн для «non-life»-страховика та 45 млн грн – для «life»-страховика.

Друга група показників свідчить про оборотність активів, оборотність власного капіталу, оборотність оборотних активів тощо. Від швидкості обороту

капіталу залежить прибуток, що надходить від різних видів діяльності страхової компанії (табл. 1.3).

Таблиця 1.3

Показники ділової активності страховика [14, с. 306; 10, с. 6]

№	Показник	Формула для розрахунку	Алгоритм розрахунку
1.	Коефіцієнт мобільності	Обороні активи / Необоротні активи	p.1195 ф.1 / p.1095 ф.1
2.	Оборотність оборотних активів	Чистий дохід / Середня величина оборотних активів	p. 2000 ф.2 / p.1195 ф.1
3.	Тривалість одного обороту оборотних активів	Тривалість періоду / Коефіцієнт оборотності оборотних коштів	365 p.1195 ф.1 / p. 2000 ф.2
4.	Коефіцієнт оборотності дебіторської заборгованості	Чистий дохід / Середня дебіторська заборгованість	p. 2000 ф.2 / \sum p. 1125-p.1155 ф.1
5.	Тривалість одного обороту дебіторської заборгованості	Тривалість періоду / Коефіцієнт оборотності дебіторської заборгованості	365 x \sum p. 1125-1155 ф.1/ p. 2000 ф.2
6.	Коефіцієнт оборотності кредиторської заборгованості	Чистий дохід / Середня кредиторська заборгованість	p. 2000 ф.2 / \sum p. 1610-1630 ф.1
7.	Тривалість одного обороту кредиторської заборгованості	Тривалість періоду / Коефіцієнт оборотності кредиторської заборгованості	365 x \sum p. 1610-1630 ф.1 / p. 2000 ф.2
8.	Коефіцієнт оборотності грошових коштів	Чистий дохід / Середній залишок грошових коштів	2000 ф.2/ p.1165 ф.1
9.	Тривалість обороту грошових коштів	Тривалість періоду / Коефіцієнт оборотності грошових коштів	365 x p. 1165 ф.1 / p. 2000 ф.2
10.	Коефіцієнт обертання власного капіталу	Чистий дохід / Власний капітал	2000 ф.2 / p. 1495 ф.1
11.	Період окупності власного капіталу	Тривалість періоду / Коефіцієнт обертання власного капіталу	365 x p.1495 ф.1 / p. 2000 ф.2

Продовження табл. 1.3

12.	Коефіцієнт оборотності усіх активів	Чистий дохід / Середні активи	р. 2000 ф.2 / р. 1300 ф.1
13.	Тривалість одного обороту усіх активів	Тривалість періоду / Коефіцієнт оборотності усіх активів	365 x р. 1300 ф.1 / р. 2000 ф.2
14.	Ділова активність у страхуванні (ресурсовіддача страхової діяльності, коефіцієнт оборотності активів)	Чисті зароблені страхові премії / Середньорічний розмір активів	р. 2010 ф.2 гр. 3 / [0,5 × (р. 1900 ф.1 гр. 3 + р. 1900 ф.1 гр. 4)]
15.	Рівень страхового відшкодування (збитковість страхових операцій; рівень виплат, показник андеррайтингу)	Страхові виплати / Валові страхові премії	100% x [(р.240 + р.250) Д.2 гр. 3] / р.2011 ф.2 гр. 3

Третя група показників фінансового стану показує ступінь залежності страховика від позикових (залучених) коштів (табл. 1.4).

Аналіз фінансової стійкості полягає у визначенні тенденцій у змінах доходу страхової компанії, прибутку. Важливе значення має аналіз темпів зростання власних коштів і відповідності страхових резервів страховим преміям та виплатам.

Оцінка передбачає також корегування темпів зростання за звітний період та за минулий період з рівнем інфляції в країні за рік. Наприклад, зміна власного капіталу за рік вважається нормальною, якщо темп змін власного капіталу перевищує темп інфляції за рік.

Таблиця 1.4

Показники фінансової стійкості страховика [14, с. 306; 10, с. 7]

№	Показник	Формула для розрахунку	Алгоритм розрахунку
1.	Чистий фінансовий результат (прибуток / збиток)	Прибуток (або збиток)	p.2350 (або 2355) ф.2 гр.3
2.	Загальна фін. стійкість	Дохід / Витрати	[p.2011 + p.2014+ p.2110 + p.2120 + p.2200 + p.2220 + p.2240 + p.2105] ф.2 гр.3 / [p.2012 + p.2013 + (p.2014) + p.2050 + p.2070 + (p.2105) + (p.2110) + p.2130 + p.2150 + p.2180 + p.2250 + p.2255 + p.2270] ф.2 гр.3
3.	Власний оборотний капітал	Власний капітал – Необоротні активи	p. 1495 ф.1 - p. 1095 ф.1
4.	Коефіцієнт загальної автономії	Власний капітал / Валюта балансу	p.1495 ф.1 гр. 4 / p.1900 ф.1 гр. 4
5.	Коефіцієнт страхової автономії	Власний капітал / Страхові резерви	p.1495 ф.1 гр. 4 / p.1530 ф.1 гр. 4
6.	Коефіцієнт фінансової незалежності	Власний капітал / Зобов'язання (поточні та довгострокові)	p.1495 ф.1 гр. 4 / (p.1595 + p.1695) ф.1 гр. 4
7.	Коефіцієнт фінансової залежності	Позиковий капітал /Валюта балансу	(p.1595+p.1695+p.1700) ф.1 / p.1900 ф.1
8.	Коефіцієнт фінансової стійкості	Власний капітал/ Позиковий капітал	p.1495 ф.1 / (p.1595+p.1695) ф.1
9.	Коефіцієнт фінансової стабільності	(Власний капітал + Довгострокові зобов'язання) / Валюта балансу	(p.1495 + p.1595) ф.1 / p. 1900 ф.1
10.	Коефіцієнт забезпечення оборотних активів власними оборотними коштами	Власний оборотний капітал / Оборотні активи	(p.1495 - p.1095) ф.1 / p.1195 ф.1
11.	Коефіцієнт маневреності власного оборотного капіталу	Власний оборотний капітал / Власний капітал	(p.1495 - p.1095) ф.1 / p.1495 ф.1
12.	Коефіцієнт адекватності страхових резервів преміям	Страхові резерви / Чисті зароблені страхові премії	p.1530 ф.1 гр. 4 / p.2010 ф.2 гр. 3

Продовження табл. 1.4

13.	Стійкість власного капіталу (темп змін, темп приросту)	Зміна власного капіталу за рік / Власний капіталу на початку року	$100\% \times \{p.1495 \text{ ф.1 гр. 4} - p.1495 \text{ ф.1 гр. 3}\} / 1495 \text{ ф.1 гр. 3}$
14.	Стійкість оборотних активів (темп змін, темп приросту)	Зміна оборотних активів за рік / Розмір оборотних активів на початок періоду	$100\% \times \{p.1195 \text{ ф.1 гр. 4} - p.1195 \text{ ф.1 гр. 3}\} / p.1195 \text{ ф.1 гр. 3}$
15.	Страхове покриття	Страхові резерви / Страхові відшкодування	$p.1530 \text{ ф.1 гр. 4} / [(p.240 + p.250) \text{ Д.2 гр. 3}]$
16.	Залежність від перестраховування (%)	Частка перестраховика у страхових резервах / Страхові резерви	$100\% \times p.1180 \text{ ф.1 гр. 4} / p.1530 \text{ ф.1 гр. 4}$

Для того, щоб компанія отримувала прибуток, що забезпечує загальну фінансову стійкість, доходи страхової компанії повинні перевищувати витрати.

Подібна умова має дотримана і для забезпечення стійкості оборотних активів, темпу змін оборотних активів.

Специфічним щодо страхової діяльності цільовим показником виступає показник адекватності резервів преміям. Його визначають як співвідношення страхових резервів та чистих зароблених страхових премій. Фактичне значення показника має перевищувати 0,25.

Ще однією надзвичайно важливою умовою є перевищення страхових резервів над страховими відшкодуваннями, адже таке перевищення свідчить про достатність коштів страхових резервів, що страхова компанія в будь-який момент могла відповідати за своїми зобов'язаннями.

Важливим для оцінки впливу ризиків нестабільної співпраці з перестраховиками є визначення такого показника, як коефіцієнт залежності страхування від перестраховиків, який розраховується як відношення частки перестраховика у страхових резервах до страхових резервів. Адже від надійності перестраховика залежить фінансова стійкість страхової компанії в тому числі.

Рівень страхового відшкодування визначається як співвідношення страхового відшкодування та величини страхових премій.

Достовірність комплексної оцінки фінансового стану страхової компанії полягає не тільки у правильності розрахунків та порівнянні показників фінансового стану страховиків, а й правильній їх інтерпретації. З цього випливає важливість визначення критеріїв та нормативів для розрахованих показників (табл. 1.5).

Таблиця 1.5

Критерії та нормативи для показників фінансового стану [11, с. 389]

№	Назва	Критерій
оцінювання ліквідності та платоспроможності		
1	Загальна автономія	> 0,2
2	Страхова автономія	> 1
3	Фінансова незалежність	> 1
4	Абсолютна ліквідність	> 0,2
5	Поточна ліквідність	> 1
6,8	Запас платоспроможності	> 1,25. ФЗП > НЗП не менше 1 млн. євро
7,9	Достатність капіталу	> 1
оцінка рентабельності та ділової активності		
1	Рентабельність активів, %	> 0
2	Рентабельність власного капіталу, %	> інфляція за рік
3	Рентабельність продажів, %	> 0
4	Ділова активність у страхуванні	> 0
5	Залежність від перестраховиків, %	< 30%
6	Рівень страхового відшкодування, %	> 50%
оцінка фінансової стійкості		
1	Чистий фінансовий результат (прибуток)	> 0
2	Загальна фінансова стійкість	> 1
3	Стійкість власного капіталу (темп змін), %	> інфляція за рік (10,0% у 2021 році 26,6% у 2022 році 5,1% у 2023 році)
4	Стійкість оборотних активів (темп змін), %	> інфляція за рік (10,0% у 2021 році 26,6% у 2022 році 5,1% у 2023 році)
5	Адекватність резервів преміям	> 0,25
6	Страхове покриття	> 1

Четверта група показників фінансового стану свідчить про ефективність діяльності страхової компанії (табл. 1.6).

Таблиця 1.6

Показники ефективності діяльності (рентабельності) [14, с. 306; 10, с. 7]

№	Показник	Формула для розрахунку	Алгоритм розрахунку
1.	Рентабельність продажу за валовим прибутком	Валовий прибуток (збиток) / Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	р. 2090 ф. 2 / р. 2050 ф. 2
2.	Рентабельність продажу за операційним прибутком	Фінансовий результат від операційної діяльності / Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	р. 2190 ф. 2 / р. 2050 ф. 2
3.	Рентабельність операційної діяльності	Фінансовий результат від операційної діяльності / Операційні витрати	р. 2190 ф. 2 / р. 2550 ф. 2
4.	Рентабельність звичайної діяльності	Фінансовий результат до оподаткування / (Фінансові витрати+ Втрати від участі в капіталі+Операційні витрати+ Витрати (дохід) з податку на прибуток)	р. 2290 ф. 2 / (р. 2250 + р. 2255 р. + р. 2550 + р. 2300) ф. 2
5.	Валова рентабельність продукції	Валовий прибуток (збиток) / Чисті зароблені страхові премії	р. 2090 ф. 2 / р. 2010 ф. 2
6.	Операційна рентабельність продукції	Фінансовий результат від операційної діяльності / Чисті зароблені страхові премії	р. 2190 ф. 2 / р. 2010 ф. 2

Продовження табл. 1.6

7.	Рентабельність продажів або страхової діяльності (ROS) або чиста рентабельність продукції	Чистий прибуток / Чисті зароблені страхові премії	$p. 2350 \text{ ф. 2} / p. 2010 \text{ ф. 2}$
8.	Рентабельність активів (ROA)	Чистий прибуток / Середньорічний розмір активів	$100\% \times p.2350 \text{ (або 2355) ф.2 гр. 3} / [0,5 \times (p.1300 \text{ ф.1 гр.3} + p.1300 \text{ ф.1 гр.4})]$
9.	Рентабельність власного капіталу (ROE)	Чистий прибуток / Середньорічний розмір власного капіталу	$100\% \times p.2350 \text{ (або 2355) ф.2 гр. 3} / [0,5 \{p.1495 \text{ ф.1 гр.3} + p.1495 \text{ ф.1 гр.4}\}]$
10.	Рентабельність оборотних активів	Чистий фінансовий результат / Оборотні активи	$p. 2350 \text{ ф. 2} / p. 1195 \text{ ф. 1}$
11.	Рентабельність виробництва за операційним прибутком	Фінансовий результат від операційної діяльності / Необоротні активи	$p. 2190 \text{ ф. 2} / p. 1095 \text{ ф. 1}$
12.	Рентабельність інвестованого капіталу	Чистий фінансовий результат / Власний капітал+ Довгострокові зобов'язання і забезпечення+ Короткострокові кредити банків	$p. 2350 \text{ ф. 2} / p. 1495 \text{ ф. 1} + p. 1595 \text{ ф. 1} + p. 1600 \text{ ф. 1}$
13.	Коефіцієнт реінвестування прибутку інвестованого капіталу	Власний капітал+ Довгострокові зобов'язання і забезпечення / Сукупний дохід	$p. 1495 \text{ ф. 1} + p. 1595 \text{ ф. 1} / p. 2465 \text{ ф. 2}$

Так, наприклад, показник рентабельності активів (ROA) показує прибутковість кожної гривні активів.

Рентабельність власного капіталу (ROE), яка визначається як співвідношення прибутку та власного капіталу, показує, яку величину прибутку отримано на кожну гривню власних коштів.

Рентабельність продажу (ROS) свідчить про доцільність страхової діяльності. Він визначається як відношення прибутку та страхових премій, отриманих страховиком.

Крім наведених груп показників оцінки фінансового стану, з метою попередження втрати фінансової надійності та платоспроможності Держкомфінпослуг у 2005 році розробила «Рекомендації щодо аналізу діяльності страховиків» від 17.03.2005 р. [15], так звані, Тести раннього попередження (далі – Тести). Відповідно до Рекомендацій здійснюється аналіз капіталу, активів, перестраховування, страхових резервів, доходності, ліквідності і надається відповідна оцінка.

Тести раннього попередження фактично є системою порівняння фактичних фінансових показників діяльності страхових компаній з нормативними показниками, їх узагальнення та оцінки ризиків діяльності страхових компаній.

Після того, як показники конкретної страхової компанії розраховали, їх порівнюють з нормативними показниками та виставляють оцінки по 4-бальній системі в залежності від діапазону, в який потрапило значення відповідного показника. На основі проведених тестів раннього попередження страховики можуть отримати такі оцінки:

- «1» (стійка) – фінансові показники знаходяться на високому рівні;
- «2» (задовільна) – відсутні серйозні проблеми, фінансові показники знаходяться на середньому рівні;
- «3» (гранична) – фінансовий стан викликає побоювання, фінансові показники знаходяться на рівні значно нижчому за середній;
- «4» (незадовільна) – вважається неприпустимим, фінансовий стан є дуже нестабільним.

Формули розрахунку тестів раннього попередження представлено в таблиці 1.7.

Формули розрахунку тестів раннього попередження

№ з/п	Показник	Метод розрахунку	Формула
1.	Показник дебіторської заборгованості (ПДЗ)	$ПДЗ = 100 * (\text{Дебіторська заборгованість}) / (\text{Капітал})$	$100 * (\Phi 1 1040 + 1045 + 1125 + 1130 + 1135 + 1136 + 1140 + 1145 + 1155) / (\Phi 1 1300 - 1000 - 1595 - 1695)$
2.	Показник ліквідності активів (ПЛА)	$ПЛА = 100 * (\text{Високоліквідні активи}) / (\text{Зобов'язання})$	$100 * (\Phi 1 1165) / (\Phi 1 1595 + 1695)$
3.	Показник ризику страхування (ПРС)	$ПРС = 100 * (\text{Сума чистих премій за всіма полісами}) / (\text{Капітал})$	$100 * (\Phi 2 2010) / (\Phi 1 1300 - 1000 - 1595 - 1695)$
4.	Зворотний показник платоспроможності (ЗПП)	$ЗПП = 100 * (\text{Загальна сума зобов'язань}) / (\text{Капітал})$	$100 * (\Phi 1 1595 + 1695) / (\Phi 1 1300 - 1000 - 1595 - 1695)$
5.	Показник доходності (ПД)	$ПД = 100 * (\text{Чистий прибуток}) / (\text{Капітал})$	$100 * (\Phi 2 2350 (\text{або } 2355)) / (\Phi 1 1300 - 1000 - 1595 - 1695)$
6.	Показник обсягів страхування (андеррайтингу) (ПА)	$ПА = 100 * (\text{Виплати і витрати}) / (\text{Сума чистих зароблених премій})$	Non-life: $100 * (\Phi 2 2070) / (\Phi 2 2010)$
7.	Показник змін у капіталі (ПЗК)	$ПЗК = 100 * (\text{Капітал } (t)) / (\text{Капітал } (t-1) - 1)$	$100 * ((\Phi 1 1300 - 1000 - 1595 - 1695) (\text{на кінець звітного періоду}) / (\Phi 1 1300 - 1000 - 1595 - 1695) (\text{на початок звітного періоду})) - 1$
8.	Показник змін у сумі чистих премій за всіма полісами (ПЗЧП)	$ПЗЧП = 100 * (\text{Сума чистих премій } (t)) / (\text{Сума чистих премій } (t-1) - 1)$	$100 * ((\Phi 2 2010) (\text{на кінець звітного періоду}) / (\Phi 2 2010) (\text{на початок звітного періоду})) - 1$
9.	Показник незалежності від перестраховання (ПНП)	$ПНП = 100 * (\text{Чиста сума премій по всіх полісах}) / (\text{Валова сума премій по всіх полісах})$	$100 * (\Phi 2 2010) / (\Phi 2 2011 - 2012)$
10.	Показник відношення чистих страхових резервів до капіталу (ПВРК)	$ПВРК = 100 * (\text{Чисті страхові резерви}) / (\text{Капітал})$	Non-life: $100 * (\Phi 1 1530) / (\Phi 1 1300 - 1000 - 1595 - 1695)$
11.	Показник доходності інвестицій (ПДІ)	$ПДІ = 100 * (\text{Прибуток від фінансової діяльності}) / (\text{Середній обсяг фінансових інвестицій протягом року})$	$100 * (\Phi 2 2200 + 2220 + 2240 - 2250 - 2255 - 2270) / [(\Phi 1 1030 + 1035 + 1160) (\text{на початок звітного періоду}) + (\Phi 1 1030 + 1035 + 1160) (\text{на кінець звітного періоду})] / 2$

Далі визначається та виставляється загальна оцінка, яку визначають як суму фактичних оцінок за окремими показниками, помноженими на відповідні коефіцієнти вагомості [15]. Результати тесту для страховиків, що займаються видами страхування, іншими ніж страхування життя, записуються у таблиці наступного зразка (табл. 1.8):

Тести раннього попередження

_____ на «___» _____ 200_ р.

(найменування страховика і звітна дата)

№ п/п	Вид показника	Розраховане значення показника	Оціночна шкала	Коефіцієнт	Фактична оцінка
1.	Показник дебіторської заборгованості (ПДЗ)		1. $0 \leq \text{ПДЗ} < 50$ 2. $50 \leq \text{ПДЗ} < 75$ 3. $75 \leq \text{ПДЗ} < 100$ 4. $100 \leq \text{ПДЗ}$	0,04	
2.	Показник ліквідності активів (ПЛА)		1. $95 \leq \text{ПЛА}$ 2. $80 \leq \text{ПЛА} < 95$ 3. $65 \leq \text{ПЛА} < 80$ 4. $\text{ПЛА} < 65$	0,1	
3.	Показник ризику страхування (ПРС)		1. $\text{ПРС} \leq 100$ 2. $100 < \text{ПРС} \leq 200$ 3. $200 < \text{ПРС} \leq 300$ 4. $300 < \text{ПРС}$	0,06	
4.	Зворотний показник платоспроможності (ЗПП)		1. $0 < \text{ЗПП} \leq 20$ 2. $20 < \text{ЗПП} \leq 50$ 3. $50 < \text{ЗПП} \leq 75$ 4. $75 < \text{ЗПП}, \text{ЗПП} \leq 0$	0,18	
5.	Показник доходності (ПД)		1. $50 < \text{ПД}$ 2. $25 < \text{ПД} \leq 50$ 3. $0 \leq \text{ПД} \leq 25$ 4. $\text{ПД} < 0$	0,06	
6.	Показник обсягів страхування (андеррайтингу) (ПА)		1. $\text{ПА} \leq 50$ 2. $50 < \text{ПА} \leq 100$ 3. $100 < \text{ПА} \leq 110$ 4. $110 < \text{ПА}$	0,06	
7.	Показник змін у капіталі (ПЗК)		1. $10 < \text{ПЗК}$ 2. $5 < \text{ПЗК} \leq 10$ 3. $0 < \text{ПЗК} \leq 5$ 4. $\text{ПЗК} \leq 0$	0,06	
8.	Показник змін у сумі чистих премій за всіма полісами (ПЗЧП)		1. $40 \leq \text{ПЗЧП}$ 2. $33 \leq \text{ПЗЧП} < 40$ 3. $10 \leq \text{ПЗЧП} < 33$ 4. $\text{ПЗЧП} < 10$	0,06	
9.	Показник незалежності від перестраховування (ПНП)		1. $50 \leq \text{ПНП}$ 2. $40 \leq \text{ПНП} < 50$ 3. $30 \leq \text{ПНП} < 40$ 4. $\text{ПНП} < 30, 85 \leq \text{ПНП}$	0,18	
10.	Показник відношення чистих страхових резервів до капіталу (ПВРК)		1. $0 < \text{ПВРК} \leq 50$ 2. $50 < \text{ПВРК} \leq 75$ 3. $75 < \text{ПВРК} \leq 100$ 4. $100 < \text{ПВРК}, \text{ПВРК} \leq 0$	0,16	
11.	Показник доходності інвестицій (ПДІ)		1. $10 \leq \text{ПДІ}$ 2. $5 \leq \text{ПДІ} < 10$ 3. $0 \leq \text{ПДІ} < 5$ 4. $\text{ПДІ} < 0$	0,04	
Загальна оцінка					

Загальна оцінка округлюється до цілого числа за загальними правилами округлення.

Результати тестів раннього попередження є інформацією з обмеженим доступом, яка не підлягає розголошенню та опублікуванню в засобах масової інформації [15].

Отже, розглянута система показників дає змогу провести оперативну комплексну оцінку фінансового стану страхової компанії, адже сформована група показників є оптимальною, оскільки наведені коефіцієнти доволі легко обчислювати, дані для їх розрахунку можна знайти у фінансовій звітності та додатках до неї. Правильно проведена комплексна оцінка фінансового стану дає змогу не тільки ідентифікувати проблемні елементи, а й робити обґрунтовані висновки щодо розвитку тенденцій зміни фінансового стану страхової компанії в цілому.

РОЗДІЛ 2
КОМПЛЕКСНА ОЦІНКА ФІНАНСОВОГО СТАНУ
ТДВ «СК «ГАРДІАН»»

2.1. Загальна характеристика ТДВ «СК «ГАРДІАН»»

Товариство з додатковою відповідальністю «Страхова компанія «Гардіан» (надалі – Товариство) зареєстровано 24 вересня 2007 року Святошинською районною у місті Києві державною адміністрацією (Свідоцтво: Серія А01 № 246832 реєстраційний номер 1 072 102 0000 021082) під назвою «Страхова компанія «УКРФІНПОЛІС».

Таблиця 2.1.

Паспорт ТДВ «СК «ГАРДІАН»» станом на 2023 рік

1. Ідентифікаційний код (ЄДРПОУ)	35417298
2. Повне найменування українською мовою	ТОВАРИСТВО З ДОДАТКОВОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ «СТРАХОВА КОМПАНІЯ «ГАРДІАН»
3. Місцезнаходження	01032, м. Київ, вул. Саксаганського, буд. 96
поштовий індекс	01032
телефон	(044)333-37-10
факс	(044)333-37-10
E-mail	office@grdn.com.ua
4. Організаційно-правова форма	Товариство з додатковою відповідальністю
5. Банківські реквізити	АБ «Укргазбанк» р/р UA943204780000026500743584750, МФО 320478
6. Участь в об'єднанні фінансових установ	-
7. Назва посади, прізвище та ініціали керівника	Генеральний директор – Берлін Віктор Михайлович
8. Прізвище та ініціали головного бухгалтера	Храпська Надія Миколаївна
9. Кількість штатних працівників	267
10. Кількість агентів-юридичних осіб	47
11. Кількість агентів-фізичних осіб	223
12. Кількість працівників	276

В 2017 році компанія отримала нову стратегію, нову команду досвідчених професіоналів з розробки страхових продуктів, побудови мережевих продажів, розвитку добровільного медичного страхування та успішного обслуговування клієнтів і виходить на ринок роздрібних та корпоративних продажів під назвою «Страхова компанія «Гардіан». Головний офіс Товариства знаходиться у м. Київ по вул. Саксаганського, 96 [16].

ТДВ «СК «Гардіан» має 31 зареєстровану філію в областях: Вінницькій, Волинській, Дніпропетровській, Житомирській, Запорізькій, Закарпатській, Київській, Львівській, Миколаївській, Одеській, Полтавській, Рівненській, Сумській, Чернігівській області, Черкаській області, Чернівецькій, Хмельницькій.

Компанія впродовж багатьох років стабільно утримує високу ліквідність та регулярно демонструє позитивну фінансову динаміку, залишаючись на страховому ринку надійним партнером та гідним конкурентом.

Станом на 01.01.2024 року в Товаристві працювало 276 штатних робітника. Управління Товариством здійснює Генеральний директор (рис. 2.1.). Усі керівники та провідні спеціалісти мають вищу освіту.

Статутний капітал Товариства станом на 01.01.2024 року складає 100 000 тис. грн. Вартість чистих активів Товариства є більшою від зареєстрованого розміру статутного капіталу. Фактичний запас платоспроможності станом на 01.01.2024 року складає 308 521,0 тис. грн. Нормативний запас платоспроможності, розрахований від сум надходжень страхових платежів (більша із зазначених Порядком складання звітності страховика) дорівнює 224144,3 тис. грн. Величина перевищення складає 84376,7 тис. грн.

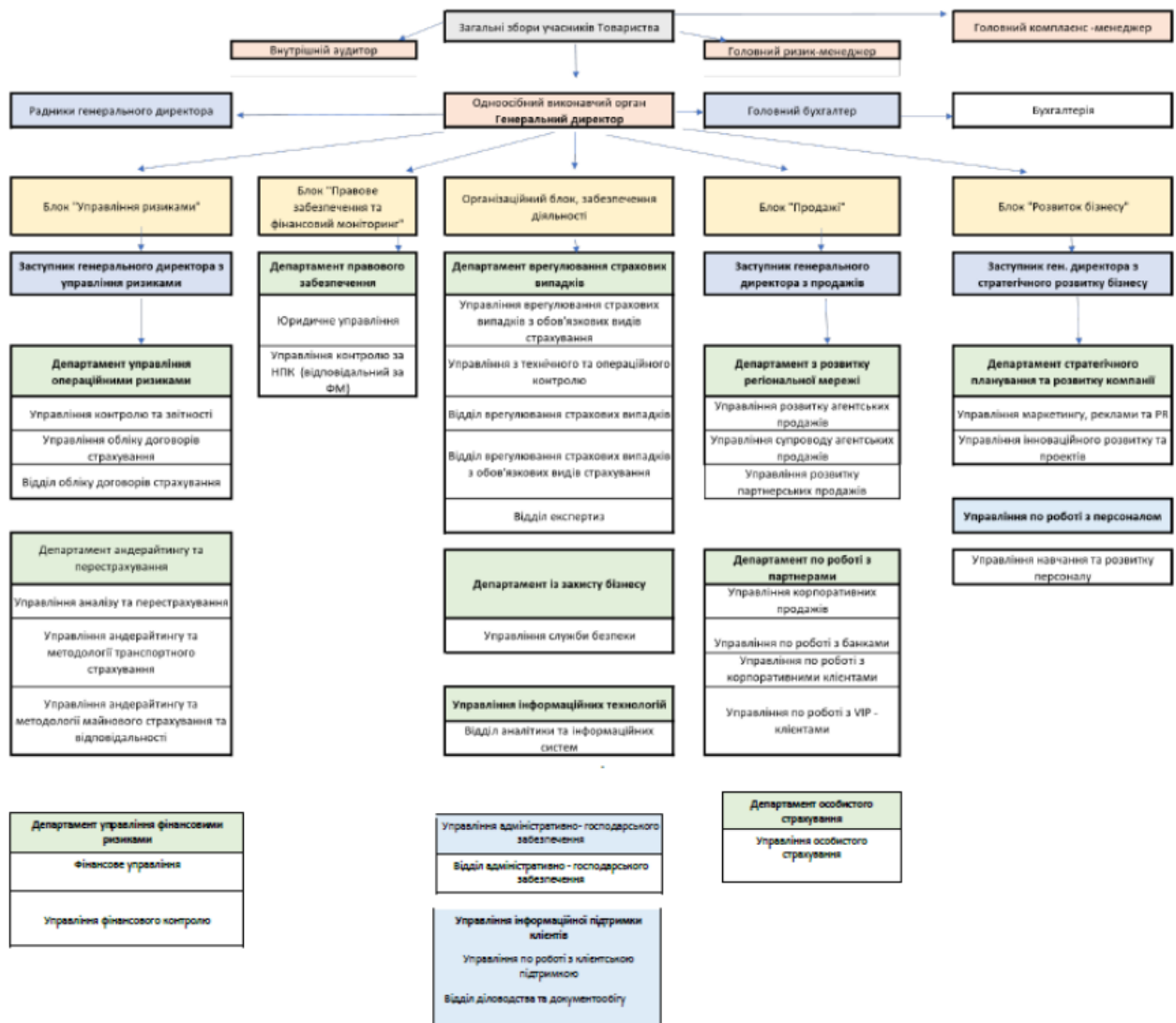

Рис. 2.1. Внутрішня організаційна структура Товариства [16]

За 12 місяців 2023 року Товариством укладено 632427 договорів з обов'язкових видів страхування та 457749 з добровільних видів страхування.

Дані, наведені у таблиці 2.2, дають змогу зробити відносний аналіз щодо прибутковості та збитковості окремих видів страхування за 2023 рік.

Сума страхових платежів та страхових виплат ТДВ «СК «Гардіан» за 2023 рік за видами страхування

Вид страхування	Сума платежу тис. грн.	Сума виплат тис. грн.	Абсолютне відхилення, +/-
Медичне страхування (безперервне страхування здоров'я)	323,6	0,1	323,5
ОСЦПВВНТЗ	365 471,9	158258,0	207 213,9
Страхування здоров'я на випадок хвороби	8 291,0	310,0	7 981,0
Страхування від вогневих ризиків та ризиків стихійних явищ	7 427,7	17,4	7 410,3
Страхування від нещасних випадків	26 554,2	1167,4	25386,8
Страхування медичних витрат	60 576,0	286,7	60289,3
Страхування наземного транспорту (крім залізничного)	48 342,4	20 588,4	27 754,0
Страхування цивільної відповідальності власників наземного транспорту (включаючи відповідальність перевізника)	34,0	819,3	-785,3
Страхування майна (іншого)	8 579,8	358,8	8 221
Страхування сільськогосподарської продукції	59,4	30,0	29,4
Страхування цивільної відповідальності власників транспортних засобів (за міжнародними договорами)	730 215,1	211611,40	518 603,7
Страхування фінансових ризиків	144,0	0,3	143,7
Всього	1 256 019,1	393 447,8	862 571,3

Усього сума виплат страхових відшкодувань за звітний період склала 393447,8 тис. грн., що складає 30,2 % від суми отриманих страхових платежів за усіма видами страхування.

Аналіз надходжень страхових платежів за 2021-2023 рр. за видами страхування наведено в табл. 2.3.

Таблиця 2.3

Аналіз надходжень страхових платежів ТДВ «СК «Гардіан» за 2021-2023 рр. за видами страхування

Види страхування	2021	2022	2023	Абсолютне відхилення 2022-2021	Абсолютне відхилення 2023-2022	Абсолютне відхилення 2023-2021
Добровільне страхування						
Страхування від нещасних випадків	30878,6	17 288,3	26 554,2	-13 590,3	9 265,9	-4324,4
Страхування наземного транспорту (крім залізничного)	41 084,0	32 109,5	48 342,4	- 8 974,5	16 232,9	7258,4
Страхування медичних витрат	206 760,1	94 147,1	60 576,0	- 112 613,0	- 33 571,1	-146184,1
Медичне страхування (безперервне страхування здоров'я)	732,7	395,0	323,6	- 337,7	-71,4	-409,1
Страхування здоров'я на випадок хвороби	12 923,0	4 820,8	8 291,0	-8 102,2	3 470,2	-4632,0
Страхування вантажів та багажу (вантажобагажу)	684,7	422,9	1 209,9	- 261,8	787,0	525,2
Страхування від вогневих ризиків та ризиків стихійних явищ	8 663,2	6 198,4	7 427,7	- 2 464,8	1 229,3	-1235,5
Страхування майна (іншого)	19 982,0	12 345,3	8 579,8	- 7 636,7	- 3 765,5	-11402,2
Страхування відповідальності перед третіми особами (іншої)	3 599,3	2 088,1	4 516,4	-1 511,2	2 428,3	917,1
Страхування фінансових ризиків	108,4	34,5	144,0	- 73,9	109,5	35,6
Страхування відповідальності власників водного транспорту	3,0	3,0	34,0	0	31,0	31,0
Страхування сільськогосподарської продукції	2 389,0	2 585,0	59,4	196,0	- 2 525,6	-2329,6

Продовження табл. 2.3

Страховання цивільної відповідальності власників наземного транспорту (включаючи відповідальність перевізника)	8959,8	6 609,7	9 564,8	- 2 350,1	2 955,1	605,0
Всього	340 650,1	179 047,60	175 623,2	-161 602,5	- 3 424,4	-165026,9
Обов'язкове страхування						
Особисте страхування від нещасних випадків на транспорті	1 305,1	1 100,4	1 823,6	-204,7	723,2	518,5
ОСЦПВВНТЗ	243 390,3	296 331,9	365 471,9	52 941,6	69 140,0	122081,6
Страховання цивільної відповідальності власників транспортних засобів (за міжнародними договорами)	68 696,1	429 209,1	730 215,1	360 513,0	301 006,0	661519,0
Страховання відповідальності суб'єктів перевезення вантажів на випадок настання негативних наслідків	325,3	452,8	943,5	127,5	490,7	618,2
Обов'язкове страхування цив. відпов. суб'єктів господарювання за шкоду, яка може бути заподіяна пожежами та аваріями на об'єктах підвищеної небезпеки, включаючи пожежовибухонебезпечні об'єкти та об'єкти, господарська діяльність на яких може призвести до аварій екологічного і санітарно-епідеміологічного характеру	1 099,2	1 206,7	1 106,1	107,5	-100,6	6,9

Продовження табл. 2.3

Особисте страхування працівників відомчої та сільської пожежної охорони і членів добровільних пожежних дружин	615,5	339,3	871,7	- 276,2	532,4	256,2
Страхування цивільної відповідальності громадян України, що мають у власності чи іншому законному володінні зброю, за шкоду, яка може бути заподіяна третій особі або її майну внаслідок володіння, зберігання чи використання цієї зброї	759,5	514,0	478,1	-245,5	-35,9	-281,4
Авіаційне страхування цивільної авіації	995,0	985,1	0,0	-9,9	-985,1	-995,0
Страхування цивільно-правової відповідальності приватного нотаріуса	272,6	131,8	132,0	- 140,8	0,2	-140,6
Страхування предмета іпотеки від ризиків знищення, пошкодження або псування	688,2	258,4	1 739,8	- 429,8	1 481,4	1051,6
Страхування майнових ризиків при промисловій розробці родовищ нафти і газу	537,2	3 315,0	1 564,0	2 777,8	-1 751,0	1026,8
Страхування цивільної відповідальності оператора ядерної установки за ядерну шкоду, яка може бути заподіяна внаслідок ядерного інциденту.	12 144,8	9 904,4	21 946,7	-2 240,4	12 042,3	9801,9
Всього	330 840,6	743 748,9	1 126 292,5	412 908,3	382 543,6	795451,9
Разом	671 490,7	922 796,5	1 301 915,7	251 305,8	379 119,2	630425,0

Проведемо аналіз динаміки фінансових результатів діяльності ТДВ «СК «Гардіан» за даними річної фінансової звітності за 2021-2023 рр. (табл. 2.4).

Результати розрахунків, показаних в табл. 2.4 свідчать, що за 2021-2023 рр. обсяг чистих зароблених страхових премій збільшився на 560622 тис. грн або на 103,2%. Найбільшу частку в структурі доходів займає валовий прибуток, який збільшився на 312485 тис. грн за три аналізовані роки.

Премії передані у перестраховування щорічно зростали протягом 2021-2023 роках. Це може означати, що компанія мала справу з великими ризиками, частину яких, згідно з законодавчими вимогами, повинна була передавати в перестраховування.

Зміна резерву незароблених премій зменшилась у 2022 році порівняно з 2021 роком на 8,9%, проте зросла на 42,3% у 2023 році, що на 29,7% більше, ніж у 2021 році. Зменшення у 2022 році може бути пов'язано зі зменшенням кількості договорів внаслідок повномасштабного вторгнення, а у 2023 році компанія адаптувалась до існуючих умов та продовжила формувати відповідні резерви.

Швидше за все, з цієї ж причини зменшилася частка перестраховиків у резерві незароблених премій у 2022 році, що свідчить про зменшення участі перестраховиків у резерві незароблених премій впродовж аналізованого періоду.

Аналогічно до зростання валових премій протягом 2021-2023 рр. чисті понесені збитки за страховими виплатами також зростали. Так, за три роки вони зросли на 247742 тис. грн або на 170,0%, що свідчить про виконання страховиком своїх зобов'язань при настанні страхових випадків.

Аналіз фінансових результатів діяльності ТДВ «СК «Гардіан» за 2021-2023 рр.

Показники	Роки			Абсолютне відхилення, тис грн			Відносне відхилення, %		
	2021	2022	2023	2022-2021	2023-2022	2023-2021	2022/2021	2023/2022	2023/2021
Чисті зароблені страхові премії	543 459	778 860	1 104 081	235401	325221	560622	43,3	41,8	103,2
Премії підписані, валова сума	671 491	922 796	1 301 915	251305	379119	630424	37,4	41,1	93,9
Премії, передані у перестраховання	61 058	66 814	113 339	5756	46525	52281	9,4	69,6	85,6
Зміна резерву незароблених премій, валова сума	71 737	65 368	93 042	-6369	27674	21305	-8,9	42,3	29,7
Зміна частки перестраховиків у резерві незароблених премій	4 763	-11 754	8 547	-16517	20301	3784	-246,8	72,7	79,4
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	6 729	5 961	7 124	-768	1163	395	-11,4	19,5	5,9
Чисті понесені збитки за страховими виплатами	145 706	169 177	393 448	23471	224271	247742	16,1	132,6	170,0
Валовий: прибуток	391 024	603 722	703 509	212698	99787	312485	54,4	16,5	79,9
Дохід (витрати) від зміни інших страхових резервів	(15 450)	(17 530)	(117 022)	159851	-99492	101572	13,5	567,6	657,4
Зміна інших страхових резервів, валова сума	(14 619)	(173 797)	(122 277)	159178	-51520	107658	1088,8	-29,6	771,4
Зміна частки перестраховиків в інших страхових резервах	-831	-1 504	5 255	-673	6759	6086	-81,0	449,4	732,4
Інші операційні доходи	20 247	15 720	102 105	-4527	86385	81858	-22,4	549,5	404,3
Адміністративні витрати	50 305	49 352	78 953	-953	33995	28648	-1,9	75,6	56,9
Витрати на збут	309 230	347 336	588 919	38106	241583	279689	12,3	69,6	90,4
Інші операційні витрати	16 767	64 816	58 038	48049	-6778	41271	286,6	-10,5	246,1
Фінансовий результат від операційної діяльності: прибуток / збиток	19 519	-17 363	-37 318	-36882	-19955	-56837	-189,1	-114,9	-291,2
Інші фінансові доходи	12 730	44 958	79 785	32228	34827	67055	253,2	77,5	526,7
Інші доходи	97 470	27 179	8 489	-70291	-18690	-88981	-72,1	-91,3	-91,3
Фінансові витрати	194	216	373	22	157	179	1,3	72,7	92,3
Інші витрати	74 700	1290	4 889	-73410	3599	-69811	-98,3	279,0	-93,5
Фінансовий результат до оподаткування: прибуток	54 825	53 268	45 694	-1557	-7574	-9131	-2,8	-14,2	-16,7
Витрати (дохід) з податку на прибуток	26 360	40 265	44 973	13905	4798	18613	52,8	11,7	70,6
Чистий фінансовий результат: прибуток	28 465	13 003	721	-15462	-12282	-27744	-54,3	-94,5	-97,5

Валовий прибуток ТДВ «СК «Гардіан» щорічно зростає, що є позитивною тенденцією. Загалом за три роки прибуток збільшився на 312485 тис. грн або на 79,9%.

Адміністративні витрати зменшились у 2022 році порівняно з 2021 роком на 953 тис. грн, проте зросли у 2023 році на 33995 тис. грн та на 28648 тис. грн за три роки.

Значного зростання зазнали витрати на збут. Так, у 2022 році порівняно з 2021 роком вони зросли на 69,6%, а за три роки – на 90,4%. Це може означати, що компанія більше уваги стає приділяти каналам розповсюдження своїх страхових продуктів.

За результатами своєї діяльності компанія протягом трьох аналізованих років отримувала прибуток. Проте, щороку він зменшувався. Фінансовий результат до оподаткування зменшився у 2022 році на 2,8% порівняно з попереднім роком, на 14,2% у 2023 році порівняно з 2022 роком та на 16,7% за три роки.

Щодо витрат з податку на прибуток, вони щороку зростали, відповідно, чистий фінансовий результат, прибуток, зменшувався. У 2021 році його величина становила 28 465 тис. грн, у 2022 році – 13 003 тис. грн, а у 2023 році – 721 тис. грн.

Головним джерелом надходжень страхової компанії є страхові премії, а страхові виплати є основною складовою витрат. Їх обсяг є важливим для страховика, проте за їх абсолютними значеннями не можна зробити висновки щодо результатів страхової діяльності. Таку можливість дає показник рівня страхових премій та виплат, оскільки саме його можна розглядати як критерій для вибору тієї чи іншої страхової компанії страхувальниками.

В табл. 2.5 проаналізуємо динаміку страхових премій, виплат та рівня страхових виплат.

**Динаміка страхових премій та виплат ТДВ «СК «Гардіан»
за 2021-2023 рр.**

№	Показники	Роки			Абсолютне відхилення(+,-)		Відносне відхилення,%	
		2021	2022	2023	2022-2021	2023-2022	2022-2021	2023-2022
1.	Страхові премії	671 491	922 796	1 301 915	251305	379119	37,4	41,1
2.	Страхові виплати	145 706	169 177	393 448	23471	247742	16,1	170,0
3.	Рівень виплат: відношення страхових виплат до премій, %	22	18	30	-4	12	-18	67

Дані табл. 2.5 засвідчують, що страхові премії ТДВ «СК «Гардіан» щорічно зростали протягом аналізованого періоду. Так, у 2022 р. вони зросли на 251305 тис. грн або на 37,4%, а в 2023 році спостерігаємо зростання зазначеного показника на 379119 тис. грн або на 41,1%.

Щодо обсягу страхових виплат, також бачимо їх зростання: у 2022 році порівняно з 2021 роком вони зросли на 23471 тис. грн, а у 2023 р. збільшився на 247742 тис. грн або на 170,0%.

Аналіз рівня виплат показав, що у 2021 р. він дорівнював 22%, в 2022 р. спостерігаємо його зменшення до 18%, а у 2023 р. зростання на 12% порівняно з 2022 р., тобто 30%. Таке зростання є позитивним явищем, проте загалом такий рівень страхових виплат компанії є не високим, адже позитивним вважається, коли рівень виплат сягає 70-80%. Причиною такого незначного рівня виплат може бути відсутність настання страхових випадків протягом дії договорів, що є наслідком ретельного андеррайтингу, тобто відбору страхових ризиків, які беруться компанією на страхування.

2.2. Комплексне оцінювання фінансового стану ТДВ «СК «Гардіан»

Проведемо комплексне оцінювання фінансового стану ТДВ «СК «Гардіан» за чотирма групами показників, використовуючи методичні підходи, викладені в підрозділі 1.3.

Спочатку за групою 1 розрахуємо показники ліквідності та платоспроможності.

Розрахункові визначення коефіцієнтів ліквідності та платоспроможності за статтями балансу ТДВ «СК Гардіан» станом на 31.12.2021 – 31.12.2023 рр. та їх нормативне значення подано в табл. 2.6.

Як бачимо з табл. 2.6, коефіцієнт абсолютної ліквідності суттєво збільшився в 2022 році на 5,7 порівняно з 2021 р., та зменшився у 2023 році на 4,1 порівняно з попереднім роком. Разом з тим, значення коефіцієнту свідчить про те, що компанія спроможна розраховуватися за своїми зобов'язаннями, оскільки його значення вище рекомендованого.

Коефіцієнт швидкої (проміжна) ліквідності має рекомендоване значення 0,7-1,5, та дає можливість оцінити здатність погашення страховиком короткострокових зобов'язань. В 2021 році його значення дорівнювало 5,2, у 2022 році – значно більше, 13,8, а у 2023 році значення дещо знизилося і становило 7,6. Проте, загалом за три роки швидка (проміжна) ліквідність зросла на 2,4, що є свідченням того, що ТДВ «СК Гардіан» здатне погашати свої зобов'язання у разі настання критичного стану.

Оцінка ліквідності та платоспроможності

ТДВ «СК «Гардіан» за 2021-2023 рр.

Показник	Норматив	2021 р.	2022 р.	2023 р.	Абсолютне відхилення, тис. грн.		
					2022-2021	2023-2022	2023-2021
1. Коефіцієнт абсолютної ліквідності	0,25 - 0,35	1,7	7,4	3,3	5,7	-4,1	1,6
2. Коефіцієнт швидкої ліквідності	≥ 1	5,2	13,8	7,6	8,6	-6,2	2,4
3. Загальний коефіцієнт покриття	2,0 - 2,5	5,3	13,8	7,6	8,5	-6,2	2,3
4. Фактичний запас платоспроможності (ФЗП)		148070	244636	314919	96566	70283	166849
5. Нормативний запас платоспроможності (НЗП)		115373	160090	224144	44717	64054	108771
6. Коефіцієнт запасу платоспроможності (рівень платоспроможності)	ФЗП>НЗП	1,3	1,5	1,4	0,2	-0,1	0,1
7. Рівень достатнього покриття власними коштами (CAR), %		28	53	40	25	-13	12
8. Нормативний обсяг активу (НОА)		435570	701793	1008942	266223	307149	573372
9. Прийнятні активи		439057	733264	1070356	294207	337092	631299
8. Коефіцієнт достатності капіталу страховика (п.9: п.8)		1,01	1,04	1,06	0,03	0,02	0,05

Щодо загального коефіцієнту покриття (поточна ліквідність), то при нормативному значенні 2,0-2,5 його фактичне значення у 2022 році дорівнювало 13,8, що на 8,6 більше порівняно з попереднім роком, а у 2023 році його значення зменшилось до 7,6, залишаючись в межах норми. Це означає, що Товариство залишалось платоспроможним у досліджуваному періоді, відтак, загальної величини його оборотних активів вистачає для погашення всіх поточних зобов'язань.

Коефіцієнт запасу платоспроможності протягом трьох досліджуваних років становив більше 1, що свідчить про платоспроможність компанії.

Значення показника рівня достатнього покриття власними коштами

засвідчило, що у 2021 році, коли показник дорівнював 28%, за ступенем покриття власними коштами фінансовий стан можна оцінити як «добрий» (критерії подано в розділі 1, табл. 1.2), у 2022 році при значенні 53% – «надійний» та у 2023 році при значенні 40% – також «добрий».

Про достатність капіталу та платоспроможність додатково свідчить коефіцієнт достатності капіталу страховика, який також перевищував одиницю.

Групи активів і пасивів як у внутрішній, так і у зовнішній діагностиці при оцінюванні ліквідності балансу порівнюють між собою. Баланс визнається абсолютно ліквідним у випадках, якщо виконуються усі нерівності: Співвідношення груп активів і пасивів підприємства за умови абсолютної ліквідності балансу.

Аналіз ліквідності балансу полягає у порівнянні коштів по активу, згрупованому за ступенем їх ліквідності і розташованих у порядку убування ліквідності, з зобов'язаннями по пасиву, згрупованому за строками їх погашення і розташування у порядку зростання строків.

В залежності від ступеня ліквідності активи підприємства поділяються на групи:

A1. Найбільш ліквідні активи – до них відносяться всі статті грошових коштів і поточні фінансові інвестиції.

A2. Активи, що швидко реалізуються – дебіторська заборгованість.

A3. Активи, що реалізуються повільно.

A4. Активи, що важко реалізуються.

Пасиви балансу групуються за ступенем терміновості їх оплати:

П1. Найбільш термінові зобов'язання – до них відноситься кредиторська заборгованість.

П2. Короткотермінові пасиви.

П3. Довготермінові пасиви.

П4. Постійні пасиви [14, с. 166].

Групи активів і пасивів як у внутрішній, так і у зовнішній діагностиці при

оцінюванні ліквідності балансу порівнюють між собою. Баланс визнається абсолютно ліквідним у випадках, якщо виконуються усі нерівності: Співвідношення груп активів і пасивів підприємства за умови абсолютної ліквідності балансу (табл. 2.7).

Таблиця 2.7

Групи активів	Співвідношення між групами активів і пасивів	Групи пасивів
A1	>	П1
A2	>	П2
A3	<	П3
A4	<	П4

Наведемо розрахункові показники за даними балансу Товариства за 2021-2023 рр. в таблиці 2.8:

Таблиця 2.8

Оцінка ліквідності балансу ТДВ «СК «Гардіан» за 2021-2023 рр.

Актив	Сума тис. грн.			Пасив	Сума тис. грн.		
	2021 р.	2022 р.	2023		2021 р.	2022 р.	2023
1. Найбільш ліквідні активи (A1)	188536	371 419	346 558	1. Негайні пасиви (П1)	10740	8 651	12 668
2. Активи, що швидко реалізуються (A2)	64649	84 182	0	2. Короткострокові пасиви (П2)	17	3 697	5 411
3. Активи, що реалізуються повільно (A3)	4959	10 540	9678	3. Довгострокові пасиви (П3)	271227	507 960	673189
4. Активи, що важко реалізуються (A4)	187309	310 270	655 124	4. Постійні пасиви (П4)	148833	245 026	315 309

Порівнюючи розрахункові показники груп активів та пасивів балансу ТДВ «СК Гардіан», можна зробити висновок про ліквідність балансу Товариства. Швидколіквідні активи за вартістю перевищують суму відносно термінових

боргів. У такому випадку у найближчій перспективі Товариство залишиться платоспроможним. Вартість активів, що важко реалізуються вища за постійні пасиви, але є значне перевищення найбільш ліквідних активів, та активів, що швидко реалізуються. Сума найбільш ліквідних активів складає 188536,0 тис грн. у 2021 р., 371419,0 тис грн. у 2022 р. та 346558,0 тис грн. у 2023 р., тому можна зробити висновок, що Товариство зможе погасити заборгованість на дату складання балансу.

За другою групою показників ділової активності проаналізуємо оборотність активів, оборотність власного капіталу, оборотність оборотних активів тощо (табл. 2.9).

Аналіз ділової активності, результати якого подані в табл. 2.9 показав наступні результати: коефіцієнт мобільності, який означає здатність активів переходити з однієї форми в іншу, зріс у 2022 році порівняно з 2021 роком, проте знизився майже втричі у 2023 році. Висока мобільність у 2021-2022 рр. говорить про те, що компанія зможе змінити структуру активів протягом короткого періоду часу. Така здатність оперативно реагувати на зовнішні зміни підвищує стійкість і ефективність компанії. Нормативного значення для цього показника немає. Вважається позитивним його зростання в динаміці [17].

За наведеними даними можна констатувати, що мобільність активів ТДВ «СК Гардіан» 2021-2022 рр. підвищилася за рахунок збільшення суми як оборотних, так і необоротних активів. Якщо в 2021 р на кожну гривню необоротних активів припадає 1,50 гривень оборотних активів, то в 2022 р значення показника становило 1,54. А у 2023 році це значення становило 0,58, що свідчить про те, що гнучкість компанії підвищувалася у 2021-2022 рр., проте значно знизилася у 2023 році., тобто компанії стало складніше оперативно відповідати на мінливі умови ринку.

Таблиця 2.9

Показники ділової активності ТДВ «СК «Гардіан» за 2021-2023 рр.

Показник	2021 р.	2022 р.	2023 р.	Абсолютне відхилення, тис. грн.		
				2022-2021	2023-2022	2023-2021
1. Коефіцієнт мобільності	1,50	1,54	0,58	0,04	-0,96	-0,92
2. Оборотність оборотних активів	1,93	1,63	2,90	-0,3	1,27	0,97
3. Тривалість одного обороту оборотних активів	189	223	125	34	-98	-64
4. Коефіцієнт оборотності дебіторської заборгованості	7,94	8,31	129,65	0,37	121,34	121,71
5. Тривалість одного обороту дебіторської заборгованості	45	43	2	-2	-41	-43
6. Коефіцієнт оборотності кредиторської заборгованості	50,60	87,99	87,16	37,39	-0,83	36,56
7. Тривалість одного обороту кредиторської заборгованості	7	4	4	-3	0	-3
8. Коефіцієнт оборотності грошових коштів	6,47	3,13	7,19	-3,34	4,06	0,72
9. Тривалість обороту грошових коштів	56	116	50	60	-66	-6
10. Коефіцієнт обертання власного капіталу	3,65	3,18	3,50	-0,47	0,32	-0,15
11. Період окупності власного капіталу	99	114	104	15	-10	5
12. Коефіцієнт оборотності усіх активів	1,16	0,99	1,07	--0,17	0,08	-0,09
13. Тривалість одного обороту усіх активів	315	368	342	53	-26	27
14. Ділова активність у страхуванні (ресурсовіддача страхової діяльності, коефіцієнт оборотності активів)	1,34	1,24	1,27	-0,1	0,03	-0,07
15. Рівень страхового відшкодування (збитковість страхових операцій; рівень виплат, показник андеррайтингу)	22	18	30	-4	12	8

Показник оборотності оборотних активів – це показник ділової активності, який вимірює ефективність використання оборотних активів компанії. В нашому випадку бачимо загальне зростання за три аналізовані роки, що є позитивним явищем для компанії. збільшення значення показника говорить про те, що компанії необхідно менше ресурсів для того, щоб підтримувати поточний рівень активності. Це веде до вивільнення частини фінансових ресурсів, які можуть бути спрямовані на інтенсифікацію поточної діяльності.

Значне зростання коефіцієнту оборотності дебіторської заборгованості та зниження тривалість одного обороту дебіторської заборгованості свідчить про збільшення швидкості сплати заборгованості ТДВ «СК Гардіан» у 2023 році, що є позитивною тенденцією.

Спостерігаємо також зростання коефіцієнту оборотності кредиторської заборгованості та скорочення тривалості одного обороту кредиторської заборгованості. Це свідчить про підвищення швидкості сплати заборгованості компанії.

Коефіцієнт оборотності грошових коштів та тривалість обороту грошових коштів мали погіршення значень у 2022 році, але покращились у 2023 році. Адже, зростання коефіцієнту оборотності та зменшення тривалості обороту є позитивною тенденцією. Це свідчить про ділову активність компанії щодо використання грошових коштів, зокрема про прискорення використання високоліквідних активів.

Коефіцієнт обертання власного капіталу знизився у 2022-2023 рр. порівняно з 2021, хоча і несуттєво. Водночас, період окупності власного капіталу зростає. Це може свідчити про зниження ефективності використання капіталу власників компанії, тобто, зниження обсягу реалізованих страхових послуг на кожну гривню залучених від власників коштів. Для підвищення оборотності власного капіталу ТДВ «СК Гардіан» необхідно працювати в напрямку збільшення обсягу реалізації страхових продуктів.

Коефіцієнт оборотності усіх активів ефективність використання всіх наявних у компанії ресурсів незалежно від джерел їх утворення та показує, скільки гривень реалізованих страхових послуг надає кожна одиниця активів, задіяних в їх створенні. Зростання цього показника означає прискорення кругообігу засобів компанії. Значення показника говорить про те, скільки товарів і послуг продано за досліджуваний період на кожну гривню використаних активів. Спостерігаємо зниження показника для ТДВ «СК Гардіан» у 2022 р. порівняно з 2021 р. та зростання у 2023 р. з одночасною аналогічною тенденцією, але з протилежними значеннями, для показника тривалість одного обороту усіх активів. Для подальшого зростання показника компанії варто вжити заходів по поверненню дебіторської заборгованості та по збільшенню надходжень страхових премій.

Ділова активність у страхуванні, яка розраховується як відношення чистих зароблених страхових премій до середньорічного розміру активів, знизилась у 2022-2023 рр. порівняно з 2021 роком, що свідчить про зниження обсягу чистих зароблених страхових премій на кожну гривню активів.

Рівень страхового відшкодування мав зниження у 2022 р. порівняно з 2021 р., проте суттєво зріс у 2023 р., хоча значення 30% не є високим для компанії.

Загалом ділову активність компанії можна охарактеризувати як задовільну.

Далі проведемо аналіз за третьою групою показників – фінансової стійкості ТДВ «СК «Гардіан».

Для визначення типу фінансової стійкості за даними форми 1 «Баланс (Звіт про фінансовий результат)» складемо агрегований баланс в табл. 2.10.

Таблиця 2.10

Агрегований баланс ТДВ «СК «Гардіан» за 2021-2023 рр., тис. грн.

Актив	2021 р.	2022 р.	2023 р.	Пасив	2021 р.	2022 р.	2023 р.
Необоротні активи (НА)	187 309	310 270	655 124	Власний капітал (ВК)	148 833	245 026	315 309
Запаси і витрати (ЗВ)	1 142	993	1 123	Довгострокові зобов'язання (ДЗ)	271 227	507 960	673 189
Кошти, розрахунки та інші активи (ГК)	280579	475466	379233	Короткострокові зобов'язання (КЗ)	48 970	33 743	46 982
БАЛАНС	469 030	786 729	1 035 480	БАЛАНС	469 030	786 729	1 035 480

Тепер можемо визначити тип фінансової стійкості в табл. 2.11.

Таблиця 2.11

Розрахунки для визначення типу фінансової стійкості

ТДВ «СК «Гардіан» за 2021-2023 рр., тис. грн.

Показник	Алгоритм розрахунку	2021 р.	2022 р.	2023 р.
Власний оборотний капітал (ВОК)	$ВОК = ВК - НА$	-38476	-65244	-339815
Робочий капітал (РК)	$РК = ВОК + ДЗ$	232751	442716	333374
Загальна сума джерел фінансування запасів і витрат (Кзаг)	$Кзаг = РК + КЗ$	281721	476459	380356
Надлишок або нестача власних оборотних коштів	$\Delta Кво = ВОК - ЗВ$	-39618	-66237	-340938
Надлишок або нестача робочого капіталу	$\Delta Крк = РК - ЗВ$	231609	441723	332251
Надлишок або нестача загальної величини джерел фінансування запасів і витрат	$\Delta Кзаг = Кзаг - ЗВ$	280579	475466	379233
Критерії відповідності типу фінансової стійкості		$ЗВ < РК$ $\Delta Кво < 0$ $\Delta Крк > 0$ $\Delta Кзаг > 0$	$ЗВ < РК$ $\Delta Кво < 0$ $\Delta Крк > 0$ $\Delta Кзаг > 0$	$ЗВ < РК$ $\Delta Кво < 0$ $\Delta Крк > 0$ $\Delta Кзаг > 0$
Тип фінансової стійкості		нормальна фінансова стійкість	нормальна фінансова стійкість	нормальна фінансова стійкість

Таблиця 2.11 демонструє, що джерелами фінансування запасів і витрат операційної діяльності є як власні, так і позикові кошти. ТДВ «СК «Гардіан» не може розпоряджатися власним оборотним капіталом, про що свідчать його

від'ємні значення протягом трьох аналізованих років. Отже, спостерігаємо нестачу власних оборотних коштів у 2021-2023 роках.

Наявність у компанії робочого капіталу свідчить, що у фінансуванні основної діяльності задіяний як власний оборотний капітал, так і довгострокові зобов'язання, що є позитивним явищем. Спостерігаємо зростання робочого капіталу в 2022 році як свідчення зменшення операційних ризиків у компанії, та несуттєве зниження у 2023 році порівняно з попереднім.

Значне перевищення робочого капіталу над власним оборотним капіталом свідчить про те, що у фінансуванні основної діяльності задіяні довгострокові позикові кошти, що є логічним з огляду на особливості діяльності страхової компанії. Загальна величина джерел фінансування повністю покриває запаси і витрати, що є позитивним для компанії.

Таким чином, враховуючи критерії відповідності типу фінансової стійкості, можна зробити висновок про нормальну фінансову стійкість ТДВ «СК «Гардіан», протягом 2021-2023 років.

Для більш поглибленого аналізу фінансової стійкості компанії потрібно провести коефіцієнтний аналіз в табл. 2.12.

За результатами наших розрахунків, можна побачити, що чистий фінансовий результат (прибуток) суттєво знизився за три аналізовані роки: з 28465 тис. грн у 2021 році до 13003 тис. грн у 2022 році та до 721 тис. грн у 2023 році. Загальне зниження становило 27744 тис. грн.

Показник загальної фінансової стійкості коливався в межах 1,04-1,07, що означає, що дохід компанії, хоч і не в значній мірі, але перевищував витрати.

Власний оборотний капітал, який визначається як різниця між власним капіталом та необоротними активами, мав протягом трьох років від'ємні значення. Це свідчить про те, що в компанії недостатньо коштів для забезпечення безперебійної діяльності за рахунок постійних фінансових ресурсів. Це створює ризик втрати ліквідності і стійкості [17].

Коефіцієнтний аналіз фінансової стійкості**ТДВ «СК «Гардіан» за 2021-2023 рр.**

Показник	2021 р.	2022 р.	2023 р.	Абсолютне відхилення, тис. грн.		
				2022-2021	2023-2022	2023-2021
1. Чистий фінансовий результат (прибуток / збиток)	28465	13003	721	-15462	-12282	-27744
2. Загальна фін. стійкість	1,04	1,06	1,07	0,02	0,01	0,03
3. Власний оборотний капітал	-38476	-65244	-339815	-26768	-274571	-301339
4. Коефіцієнт загальної автономії	0,32	0,31	0,30	-0,01	-0,01	-0,02
5. Коефіцієнт страхової автономії	0,56	0,48	0,47	-0,08	-0,01	-0,09
6. Коефіцієнт фінансової незалежності	0,46	0,45	0,44	-0,01	-0,01	-0,02
7. Коефіцієнт фінансової залежності	0,68	0,69	0,70	0,01	0,01	0,02
8. Коефіцієнт фінансової стійкості	0,46	0,45	0,44	-0,01	-0,01	-0,02
9. Коефіцієнт фінансової стабільності	0,90	0,96	0,95	0,06	-0,01	0,05
10. Коефіцієнт забезпечення оборотних активів власними оборотними коштами	-0,14	-0,14	-0,89	-0,28	-1,03	-1,03
11. Коефіцієнт маневреності власного оборотного капіталу	-0,24	-0,27	-1,08	-0,51	-1,35	-1,32
12. Коефіцієнт адекватності страхових резервів преміям	0,49	0,65	0,61	0,16	-0,04	0,12
13. Стійкість власного капіталу (темп змін, темп приросту)	23,65	64,63	28,68	40,98	-35,95	5,03
14. Стійкість оборотних активів (темп змін, темп приросту)	24,40	69,12	-3,04	44,72	-72,16	-27,44
15. Страхове покриття	1,84	3,00	1,71	1,16	-1,29	-0,13
16. Залежність від перестраховування (%)	0,09	0,02	0,04	-0,07	0,02	-0,05

У зв'язку з цим, компанії необхідно залучати додаткові кошти на постійній основі. Це можуть бути як додаткові вкладення сторонніх інвесторів, так і кошти поточних власників.

Коефіцієнт загальної автономії коливався в межах 0,32-0,30, що є меншим від нормативного значення $>0,5$, та зменшився на 0,02 за три роки. Це підтверджує те, що страховик є залежним від зовнішніх джерел фінансування, наслідком чого може бути недостатньо стійкий фінансовий стан, оскільки компанія не здатна проводити платежі виключно за рахунок власних коштів. Але, відомо, що страхові виплати здійснюються страховиком із сформованих страхових резервів, кошти яких не є коштами страховика, а належать страхувальникам. Таким чином, така ситуація пояснюється специфікою діяльності страхової компанії.

Коефіцієнт страхової автономії, який розраховується як відношення власного капіталу до страхових резервів, також мав тенденцію до зниження, підтверджує зазначене вище та доповнює висновок щодо коефіцієнту загальної автономії.

Зниження коефіцієнту фінансової незалежності протягом трьох років з 0,46 до 0,44 та зростання оберненого показника, коефіцієнту фінансової залежності, з 0,68 до 0,70 та їх невідповідність нормативним значенням свідчить про зниження незалежності компанії, хоча ці зміни були несуттєвими.

Щодо коефіцієнту фінансової стійкості, то він несуттєво знизився, при цьому не відповідав нормативу $>0,8$, що є негативним явищем для страховика.

Коефіцієнт фінансової стабільності мав зростання з 0,90 до 0,95 за три роки. Його значення не відповідало встановленому нормативному значенню $>0,7-0,9$. Зростання показника засвідчує про зниження фінансових ризиків.

Коефіцієнт забезпечення оборотних активів власними оборотними коштами мав від'ємні значення протягом трьох років. Негативне значення показника говорить про те, що весь власний капітал і довгострокові джерела спрямовані на фінансування необоротних активів і в компанії немає довгострокових коштів для формування власного оборотного капіталу. Для підвищення показника можна оптимізувати структуру оборотних і необоротних активів, залучити додаткові кошти власників, змінити поточну дивідендну

політику і реінвестувати чистий прибуток в компанію і т.д. [17].

Коефіцієнт маневреності власного оборотного капіталу також мав від'ємні значення протягом 2021-2023 років. Це є свідченням, що власний капітал і кошти, залучені на довгостроковій основі, спрямовані на фінансування необоротних засобів, тому для фінансування оборотних активів необхідно звертатися до позичкових джерел фінансування. Це веде до зниження фінансової стійкості. При низькому значенні показника необхідно працювати в напрямку збільшення частки власних ресурсів. Це дасть змогу збільшити суму власних оборотних коштів, що приведе до збільшення значення показника.

Коефіцієнт адекватності страхових резервів преміям (норматив $>0,25$) [10, с. 6], зріс у 2022 р. на 0,16 порівняно з 2021 р., а далі зменшився у 2023 р. на 0,04 порівняно з 2022 р.. Його значення знаходилось в межах 0,49-0,65, що відповідає нормативним вимогам. Отже, можна стверджувати, що у ТДВ «СК «Гардіан» сформовано достатній обсяг страхових резервів, з яких здійснюються страхові виплати при настанні страхових випадків.

Показник стійкості власного капіталу (темп змін, темп приросту) протягом трьох років мав значення 23,65 у 2021 р., 64,63 у 2022 р. та 28,68 у 2023 р. Як було зазначене в розділі 1, зміна власного капіталу за рік вважається нормальною, якщо темп змін власного капіталу перевищує темп інфляції за рік. Оскільки інфляція становила 10,0% у 2021 році 26,6% у 2022 році, 5,1% у 2023 році [18], отже, бачимо, що темп змін власного капіталу значно перевищував темп інфляції.

Подібна умова була дотримана і для забезпечення стійкості оборотних активів, темпу змін оборотних активів, за винятком 2023 року, коли показник мав від'ємне значення. Цей факт може свідчити про погіршення майнового стану компанії.

Показник страхового покриття показує перевищення страхових резервів над страховими виплатами, особливо в 2022 році, втричі, що свідчить про достатність коштів страхових резервів. За таких умов страхова компанія в будь-

який момент могла відповідати за своїми зобов'язаннями.

Залежність від перестраховання зменшилась з 0,09 у 2021 р. до 0.04 у 2023 р., що говорить про те, що компанія передала менше ризиків в перестраховання в аналізованому періоді.

Коефіцієнтний аналіз фінансової стійкості ТДВ «СК «Гардіан» дає підстави зробити висновок, що компанія, здебільшого дотримувалася виконання нормативів, проте деякі з них потребують уваги з боку управлінців.

Далі розрахуємо показники рентабельності (табл. 2.13).

Таблиця 2.13

Аналіз ефективності діяльності (рентабельності)

ТДВ «СК «Гардіан» у 2021-2023 рр.

№ п/п	Показник	2021 р.	2022 р.	2023 р.	Абсолютне відхилення, +/-		
					2022-2021	2023-2022	2023-2021
1.	Рентабельність продажу за валовим прибутком	58,11	101,28	98,75	43,17	-2,53	40,64
2.	Рентабельність продажу за операційним прибутком	2,90	-2,91	-5,24	-5,81	-2,33	-8,14
3.	Рентабельність операційної діяльності	0,05	-0,04	-0,05	-0,09	-0,01	-0,1
4.	Рентабельність звичайної діяльності	0,13	-0,03	-0,05	-0,16	-0,02	-0,18
5.	Валова рентабельність продукції	0,72	0,78	0,64	0,06	-0,14	-0,08
6.	Операційна рентабельність продукції	0,04	-0,02	-0,03	-0,06	-0,01	-0,07
7.	Чиста рентабельність продукції	0,05	0,02	0,0007	-0,03	-0,02	-0,05
8.	Рентабельність активів (ROA)	0,06	0,02	0,0007	-0,04	-0,02	-0,06
9.	Рентабельність власного капіталу (ROE)	0,19	0,05	0,002	-0,14	-0,05	-0,19
10.	Рентабельність оборотних активів	0,10	0,03	0,002	-0,07	-0,03	-0,10
11.	Рентабельність виробництва за операційним прибутком	0,10	-0,06	-0,06	-0,16	-	-0,16
12.	Рентабельність інвестованого капіталу	0,07	0,02	0,0007	-0,05	-0,02	-0,07
13.	Коефіцієнт реінвестування прибутку інвестованого капіталу	1,09	0,44	0,65	-0,65	0,21	-0,44

Дані таблиці 2.13 засвідчили що рентабельність продажу за валовим прибутком зросла на 43,17 у 2022 р. порівняно з 2021 р та несуттєво знизилась, на 2,53 у 2023 р. Загалом за три роки відбулося зростання показника на 40,64, щ свідчить про успішну реалізацію страхових послуг компанією.

По всіх інших показниках рентабельності спостерігаємо або від'ємні значення, або їх зменшення по роках, що дає підстави говорити про не ефективну основну діяльність протягом досліджуваних років, що може бути пов'язано з економічними умовами, в яких функціонує страхова компанія.

Для повноти оцінки платоспроможності ПрАТ «СК «Авангард», скористаємося зазначеною методикою та розрахуємо показники діяльності компанії за тестами раннього попередження (табл. 2.14).

Проведена нами в табл. 2.14 оцінка платоспроможності показала, що протягом 2021-2023 рр. загальна оцінка мала однакове значення – 2,62, що знаходиться між оцінками «2» та «3». Це означає, що в цілому оцінку можна вважати задовільною, такою, що свідчить про відсутність суттєвих проблем, тобто фінансові показники знаходяться на середньому рівні. Проте, при граничній оцінці «3» фінансовий стан може викликати побоювання, адже деякі фінансові показники знаходяться на рівні значно нижчому за середній.

Найбільший вплив на загальну оцінку зробили показник ліквідності активів, показник ризику страхування, зворотний показник платоспроможності, показник доходності та показник відношення чистих страхових резервів та капіталу. Отже, на покращення складових цих показників страховиків варто звернути увагу.

Таблиця 2.14

**Оцінка платоспроможності ТДВ «СК «Гардіан» на основі тестів раннього попередження
за 2021-2023 рр.**

Показник	Показник			Оціночна шкала	Оцінка			Кое- фіцієн т	Зважена оцінка		
	2021	2022	2023		2021	2022	2023		2021	2022	2023
Показник дебіторської заборгованості	46,22	38,30	2,70	1. $0 \leq \text{ПДЗ} < 50$ 2. $50 \leq \text{ПДЗ} < 75$ 3. $75 \leq \text{ПДЗ} < 100$ 4. $100 \leq \text{ПДЗ}$	1	1	1	0,04	0,04	0,04	0,04
Показник ліквідності активів	26,25	45,98	21,31	1. $95 \leq \text{ПЛА}$ 2. $80 \leq \text{ПЛА} < 95$ 3. $65 \leq \text{ПЛА} < 80$ 4. $\text{ПЛА} < 65$	4	4	4	0,1	0,4	0,4	0,4
Показник ризику страхування	367,03	318,38	350,59	1. $\text{ПРС} \leq 100$ 2. $100 < \text{ПРС} \leq 200$ 3. $200 < \text{ПРС} \leq 300$ 4. $300 < \text{ПРС}$	4	4	4	0,06	0,24	0,24	0,24
Зворотний показник платоспроможності	216,25	221,43	228,68	1. $0 < \text{ЗПП} \leq 20$ 2. $20 < \text{ЗПП} \leq 50$ 3. $50 < \text{ЗПП} \leq 75$ 4. $75 < \text{ЗПП}, \text{ЗПП} \leq 0$	4	4	4	0,18	0,72	0,72	0,72

Продовження табл. 2.7

Показник доходності	19,02	5,32	0,23	1. 50<ПД 2. 25<ПД<=50 3. 0<=ПД<=25 4. ПД<0	3	3	3	0,06	0,18	0,18	0,18
Показник андеррайтингу	26,81	21,72	35,64	1. ПА<=50 2. 50<ПА<=100 3. 100<ПА<=110 4. 110<ПА	1	1	1	0,06	0,06	0,06	0,06
Показник зміну капіталі	24,24	65,22	28,73	1. 10<ПЗК 2. 5<ПЗК<=10 3. 0<ПЗК<=5 4. ПЗК<=0	1	1	1	0,06	0,06	0,06	0,06
Показник зміну суми чистих премій	84,65	43,32	41,76	1. 40<=ПЗЧП 2. 33<=ГЗЧП<40 3. 10<=ГЗЧП<33 4. ПЗЧП<10	1	1	1	0,06	0,06	0,06	0,06
Показник незалежності від перестраховування	89,03	90,99	92,89	1. 50<=ПНП 2. 40<=ПНП<50 3. 30<=ПНП<40 4. ПНП<30,85<=ПНП	1	1	1	0,18	0,18	0,18	0,18
Показник відношення чистих страхових резервів та капіталу	193,69	207,64	213,77	1. 0<ПВРК<=50 2. 50<ПВРК<=75 3. 75<ПВРК<=100 4. 100<ПВРК, ПВРК<=0	4	4	4	0,16	0,64	0,64	0,64
Показник доходності інвестицій	41,16	62,27	52,64	1. 10<=ПДІ 2. 5<=ПДІ<10 3. 0<=ПДІ<5 4. ПДІ<0	1	1	1	0,04	0,04	0,04	0,04
ЗАГАЛЬНА ОЦІНКА									2,62	2,62	2,62

РОЗДІЛ 3

НАПРЯМИ ПОКРАЩЕННЯ ФІНАНСОВОГО СТАНУ ТДВ «СК «ГАРДІАН»

3.1. Перспективи розвитку ТДВ «СК «ГАРДІАН»

Формування «фундаменту» Товариства, а саме збалансованій портфель, диференціація ризиків, облігаторне перестраховування у партнерів яким довіряє увесь світ, дає можливість та гарантії розвитку ТДВ «СК «Гардіан». Протягом 2021-2023 років Товариством проводилася активна робота з залучення корпоративних клієнтів, розробка та впровадження програм страхування, які максимально б задовольняли їх потреби та вимоги. Працюючи в напрямку поставлених завдань і цілей акціонерів, Товариство здійснює активну діяльність щодо організації та розвитку, як надійної страхової компанії, що надає широкий спектр якісних страхових послуг, які користуються широким попитом серед клієнтів. На основі задоволення потреб клієнтів у страховому захисті Товариство прагне отримувати ріст капіталу та вартості компанії, зростання матеріального добробуту і задоволеності працівників Товариства.

Головна конкурентна перевага, на створення якої були направлені зусилля Товариства протягом 2021-2023 років – якість обслуговування клієнтів, складовими елементами якої є:

- надання комплексних страхових послуг високої якості;
- встановлення довгострокових довірчих відносин з клієнтами та партнерами;
- зручність, простота і швидкість укладання договору страхування;
- якість супроводу клієнта протягом терміну страхування;
- швидкість і простота процедури страхових виплат;

- досягнення лояльності клієнтів;
- якість і професіоналізм персоналу;
- впровадження технологій і досвіду передових західних компаній.

З огляду на ситуацію керівництво Компанії проводить щоденний оперативний моніторинг діяльності та забезпечує швидке реагування на поточні події та зміну ситуації. Також, оцінюючи можливі сценарії розвитку подій та виходячи з специфіки активів, керівництво Компанії оцінює можливі втрати, як нижчі ніж в середньому по галузі та такими, що не вплинуть на здатність Компанії продовжувати діяльність на безперервній основі.

ТДВ «СК «Гардіан» планує продовжувати здійснювати управління страховими та фінансовими ризиками. Метою управління ризиками є запобігання неплатоспроможності Компанії, забезпечення фінансової стійкості, захисту інтересів страхувальників, уникнення і мінімізації небажаних ризиків, пом'якшення їх наслідків, зменшення вразливості до них.

Управління ризиками – це процес, за допомогою якого Компанія виявляє (ідентифікує) ризики, проводить оцінку їх величини, здійснює їх моніторинг і контролює свої ризикові позиції, а також враховує взаємозв'язки між різними категоріями ризиків.

Комплекс дій з ризик-менеджменту має на меті забезпечити досягнення таких цілей:

- ризики мають бути зрозумілими та усвідомлюватися Компанією та її керівництвом;
- ризики мають бути в межах рівнів толерантності, установлених Компанією;
- рішення з прийняття ризику мають відповідати стратегічним завданням діяльності Компанії;
- рішення з прийняття ризику мають бути конкретними і чіткими;
- очікувана дохідність має компенсувати прийнятий ризик;

- розподіл капіталу має відповідати розмірам ризиків, на які наражається Компанія;

- стимули для досягнення високих результатів діяльності мають узгоджуватися з рівнем толерантності до ризику.

Відповідальність за Стратегію управління ризиками несе керівництво Компанії. Для управління ризиками використовується наступна класифікація: андеррайтинговий ризик, ринковий ризик, ризик дефолту контрагента, ризик ліквідності, операційний ризик, ризик учасника фінансової групи. Категорії ризиків визначаються за основними факторами виникнення.

Основною ціллю Компанії по управлінню капіталом є його підтримання на рівні, достатньому для задоволення операційних та стратегічних потреб, а також для підтримання довіри учасників ринку. Це досягається шляхом ефективного управління грошовими коштами, постійного контролю виручки та прибутку, а також планування довгострокових інвестицій, які фінансуються за рахунок коштів операційної діяльності Компанії. Діяльність Компанії спрямована на підтримку достатнього рівня капіталу, передбаченого вимогами законодавства.

3.2. Пропозиції щодо покращення фінансового стану ТДВ «СК «Гардіан»

З метою покращення власного фінансового стану, підвищення ефективності фінансово-господарської діяльності та конкурентоспроможності страхові компанії потребують розроблення та реалізації певного комплексу заходів (рис. 3.1) [19, с. 100].

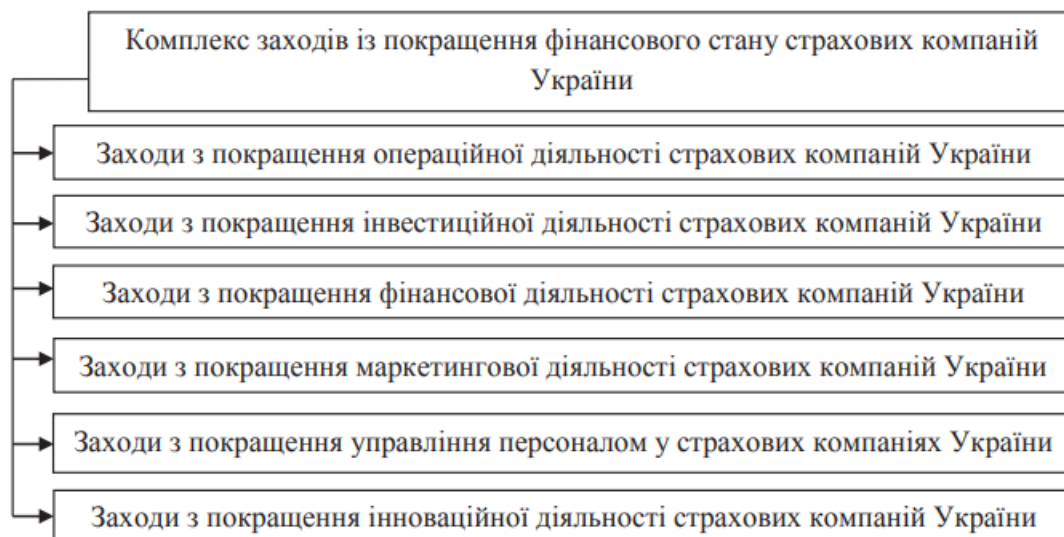

Рис. 3.1. Комплекс заходів із покращення фінансового стану страховиків

До заходів із покращення операційної діяльності страховиків можна віднести: продуктову диверсифікацію у напрямі активізації страхування сільгоспвиробників, сфери послуг, збут із використанням принципів відсікання зайвого, критичної необхідності, розрахунку ефективності понесених витрат, конкурсних закупівель, прозорості, неупередженості.

Покращення інвестиційної діяльності страхових компаній України повинно бути спрямоване на диверсифікацію інвестиційних вкладень зі збільшенням довгострокових інвестицій; підвищення ефективності інвестиційної діяльності; збільшення прибутковості інвестицій; підвищення ефективності взаємодії страховиків із небанківськими фінансовими установами; підтримку реального сектору національної економіки.

Заходи з покращення фінансової діяльності повинні включати: підвищення ефективності взаємодії з банками; налагодження роботи з акціонерами, особливо міноритарними; збільшення можливостей із залучення фінансових ресурсів від інвесторів, акціонерів, власників; активізацію залучення домашніх господарств як акціонерів страхових організацій.

До заходів із покращення маркетингової діяльності відносимо: зміну вектору рекламної діяльності з акцентом на Інтернет-рекламу; відхід від промоакцій у бік збільшення просування страхових послуг через агентські відносини з працівниками сфери ритейлу, продажу нерухомості, надання послуг; нарощування маркетингової активності у сільській місцевості країни.

Заходи з покращення управління персоналом у страхових компаніях України можна розділити на низку груп, таких як підбір персоналу; навчання персоналу; мотивація персоналу; соціальна підтримка персоналу.

До заходів із покращення інноваційної діяльності страховиків України відносимо: розроблення нових страхових продуктів та умов надання страхових послуг; інновації у підготовці персоналу; впровадження та активізацію збутової діяльності в межах функціонування інтернет-сайтів компаній; використання цифрових технологій в управлінні страховиками та контролі за персоналом [19, с. 100-101].

Для покращення фінансового стану ТДВ «СК Гардіан» необхідно працювати в напрямку збільшення обсягу реалізації страхових продуктів та, відповідно, зростання кількості укладених договорів, обсягу премій та збільшення прибутку. З метою збільшення обсягів реалізації страхових послуг, необхідно активізувати маркетингову діяльність страхової компанії.

ТДВ «СК Гардіан» вже сьогодні запроваджує в своїй діяльності новації страхового ринку та враховує їх при розробці нових страхових продуктів, покращуючи рівень надання страхових послуг клієнтам. Так, вже зараз компанія пропонує сучасні страхові продукти. Одним з таких продуктів є «Страхування майна та тварин «Хатинка тваринка»», який передбачає покриття майнових ризиків страхувальника за такими видами майна та тварин: житловий будинок, житловий будинок з оздобленням та обладнанням, господарські будівлі (споруди), домашнє майно, інше майно за погодженням зі страховиком, велика

рогата худоба віком від 1 до 14 років, коні віком від 1 до 18 років, вівці, кози віком від 1 до 7 років та інші тварини за погодженням зі страховиком.

Страховими ризиками за цим Договором є наступні групи ризиків: «Група 1» – «Вогневі ризики»; «Група 2» – «Стихійне лихо (природне явище)»; «Група 3» – «Вплив води та/або інших рідин»; «Група 4» – «Протиправні дії третіх осіб»; «Група 5» – «Зіткнення з транспортними засобами»; «Група 6» – «Нещасні випадки»; «Група 7» – «Інфекційні хвороби»; «Група 8» – «Воєнні ризики».

Мінімальний розмір страхової суми по Майну становить 30000 грн.
Максимальний розмір страхової суми по Майну становить 500000 грн.
Мінімальний розмір страхової суми по Тваринам становить 1000 грн.
Максимальний розмір страхової суми по Тваринам становить 15000 грн.

Мінімальний розмір страхового тарифу по Майну становить – 0,221%,
Максимальний розмір страхового тарифу по Майну становить – 0,8928%.
Мінімальний розмір страхового тарифу по Тваринам становить – 3,485%,
Максимальний розмір страхового тарифу по Майну становить – 8,64% [16].

Також ТДВ «СК Гардіан» успішно впроваджено новий страховий продукт «Страхування відповідальності суб'єкта аудиторської діяльності перед третіми особами». Страховими випадками за Договором страхування – є завдання збитків потерпілій третій особі неправомірними діями або бездіяльністю Страхувальника з його вини при наданні аудиторських послуг з аудиту фінансової звітності, внаслідок чого у Страхувальника виник обов'язок відшкодувати шкоду, завдану потерпілій третій особі. Мінімальний та/або максимальний розміри страхової суми (ліміту відповідальності) за Договором – встановлюється Сторонами за взаємною згодою на дату укладання Договору, та зазначається в Договорі. Страховою сумою за Договором вважається сума, в межах якої Страховик зобов'язаний у разі настання страхового випадку здійснити страхову виплату [16].

Ще одним прикладом вдалого запровадження страхового продукту є програма «Страхування від нещасних випадків позичальників кредитних установ». Об'єктом страхування є життя і здоров'я осіб – позичальників кредитних установ. Розмір страхової суми встановлюються в розмірі суми заборгованості Застрахованої особи за відповідним договором кредиту/позики та зазначається в Договорі. Розмір річної страхової премії знаходиться в межах від 100,00 грн. (верхня межа не обмежується). Страхові тарифи можуть застосовуватись в межах від 0,005% до 5,0%.

Для корпоративних клієнтів ТДВ «СК Гардіан» пропонує продукт «Страхування рухомого майна юридичних осіб», об'єктом якого є рухоме майно, що знаходиться у законному володінні Страхувальника (Вигодонабувача) протягом строку дії Договору, яке зазначено в Переліку рухомого майна (та/або Заяві на страхування) до Договору. Страхування відбувається за класами 8-9.

Одна з перших на страховому ринку ТДВ «СК Гардіан» запропонувала програму страхування воєнних ризиків, яка передбачає додаткові опції до програм КАСКО («ГАРДНЕ КАСКО» та «ЄДИНЕ КАСКО»), а саме:

1. Покриття воєнних ризиків: Пошкодження та/або знищення транспортного засобу внаслідок воєнних дій через застосування зброї, в тому числі безпілотних літальних апаратів будь-яких типів та/або їх уламків, засобів протиповітряної оборони, та/або боєприпасів на території України у районах, де не проводяться воєнні (бойові) дії та які не перебувають в тимчасовій окупації. Районами, де проводяться воєнні (бойові) дії, вважаються:

- тимчасово окуповані російською федерацією (в тому числі її союзниками та/або збройними формуваннями, підпорядкованими силовим структурам російської федерації та її союзників або приватним особам) території України;
- територіальні громади, які розташовані в районі проведення воєнних (бойових) дій або які перебувають в тимчасовому оточенні (блокуванні);

- території які знаходяться ближче ніж 50 кілометрів від лінії зіткнення.

«Покриття воєнних ризиків» – максимальний розмір страхової виплати по відповідному транспортному засобі на вибір страхувальника (25%/50%/100% від розміру страхової суми) та кількість таких випадків обмежується одним протягом всього строку дії Договору.

При покритті воєнних ризиків франшиза не застосовується.

2. Покриття диски+: Пошкодження та/або втрата та/або викрадення дисків коліс, у т.ч. запасних, чохлів на запасні колеса, декоративних ковпаків, державних реєстраційних номерів, емблем, антен, тентованих частин кузова транспортного засобу.

«Покриття диски+» – максимальний розмір страхової виплати по відповідному транспортному засобу з вирахуванням франшизи не більше 1% від розміру страхової суми по відповідному транспортному засобу сумарно за весь строк дії Договору та кількість таких випадків обмежується одним протягом всього строку дії Договору.

3. Покриття пошкоджень при евакуації: пошкодження та/або втрата транспортного засобу внаслідок перевезення, у т.ч. завантаження/розвантаження ТЗ будь-якими видами транспорту, крім випадків, коли таке перевезення викликане неможливістю руху транспортного засобу своїм ходом через несправність, не пов'язану з аварійним пошкодженням транспортного засобу і здійснюється спеціально обладнаним для цього евакуатором.

«Покриття пошкоджень при евакуації» – максимальний розмір страхової виплати по відповідному транспортному засобу з вирахуванням франшизи не більше 5% від розміру страхової суми по відповідному транспортному засобу сумарно за весь строк дії Договору та кількість таких випадків обмежується одним протягом всього строку дії Договору [16].

Таким чином, ТДВ «СК Гардіан» активно продовжує розвиватися в напрямку розширення асортименту страхових продуктів з максимальною орієнтацією на задоволення потреб страхувальників.

Проте, для покращення фінансового стану необхідне зростання страхових премій, адже вони є основним джерелом надходжень страховика. Якщо взяти до уваги, що середній показник рівня страхових виплат в країнах Євросоюзу становить більше 60%, то можна спрогнозувати рівень страхових премій, необхідних для досягнення показника рівня страхових виплат з врахуванням середнього рівня зростання обсягу страхових виплат ТДВ «СК Гардіан» за останні три роки. Прогнозні показники діяльності ТДВ «СК Гардіан» на 2024-2025 рр. наведені в табл. 3.1.

Таблиця 3.1

Прогнозні показники розвитку ТДВ «СК Гардіан» на 2024-2025 рр.

Показник	2023 р.	Значення прогнозованих показників		Абсолютне відхилення, тис. грн			Відносне відхилення, %		
		2024 р.	2025 р.	2024-2023 рр.	2025-2024 рр.	2025-2023 рр.	2024-2023 рр.	2025-2024 рр.	2025-2023 рр.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Премії підписані, валова сума, тис. грн	1301915	1617127	1932339	315212	315212	1802148	24,21	19,49	48,42
Страхові виплати, тис. грн	393448	970276	1256020	576828	285744	862572	146,61	29,44	219,23
Рівень страхових виплат, %	30	60	65	30	5	35	-	-	-

За результатами розрахунків, поданих в табл. 3.1, можна зробити висновок, що для того, щоб досягти рівня страхових виплат, які демонструють зарубіжні страхові компанії, а саме, 60% і більше, ТДВ «СК Гардіан» необхідно збирати валові страхові премії 1617127 тис. грн та більше при зростанні обсягів страхових виплат.

Крім того, як було зазначено в розділі 2, компанія має низькі показники рентабельності. Для підвищення рівня рентабельності можна взяти таких заходів:

- продаж страхових послуг за вищими цінами;
- продаж більших обсягів страхових послуг;
- стимулювання продажу страхових послуг;
- зменшення собівартості реалізованої послуги, а також рівня адміністративних витрат і витрат на збут;
- проведення попереджувальних заходів з метою зменшення збитків.

Таким чином, діяльність ТДВ «СК Гардіан» має бути спрямована на покращення обслуговування клієнтів з врахуванням їх потреб шляхом розробки та запровадження нових страхових продуктів, діджиталізації, підвищення кваліфікації співробітників компанії та розвиток онлайн-продаж. Наслідком такої стратегії страховика має стати зростання кількості укладених договорів, збільшення обсягу страхових надходжень, одержання прибутку, підвищення рентабельності діяльності та покращення фінансового стану.

ВИСНОВКИ

Виконання поставлених в кваліфікаційній роботі завдань дає підстави зробити наступні висновки.

1. Обґрунтовано необхідність проведення комплексної оцінки фінансового стану страхової компанії. Фінансовий стан страхової компанії як комплексне поняття, що є наслідком взаємодії усіх елементів системи фінансових відносин компанії, визначається сукупністю господарських факторів і характеризується системою показників, які відображають наявність, розміщення і використання фінансових ресурсів. Оцінка фінансового стану страховика пов'язана з необхідністю визначення доцільності його діяльності на ринку страхування. Проведений аналіз фінансового стану страхових компаній дає змогу виявити недоліки фінансового менеджменту страховиків на сучасному етапі та окреслити напрями підвищення ефективності страхової діяльності в Україні.

2. Розкрито інформаційні джерела для оцінки фінансового стану страхової компанії. Інформацію, яку використовують для оцінки та аналізу фінансового стану суб'єктів господарювання, в тому числі, і страхової компанії, за доступністю поділяють на закриту (таємну) та відкриту. Відкритою вважають інформацію, яку розміщують в статистичній та бухгалтерській звітності, тобто таку, що виходить за межі страхової компанії. Водночас, кожна страхова компанія розробляє свої певні прогностичні та планові показники, внутрішні нормативи, норми, ліміти та тарифи, систему їх регулювання та оцінки своєї діяльності. Така інформація є недоступною для загального користування, адже становить комерційну таємницю.

Фінансову звітність (проміжну та річну) страховики складають відповідно до вимог Міжнародних стандартів фінансової звітності. Водночас форми та склад фінансової звітності – згідно з визначеними Національним положенням (стандартом) бухгалтерського обліку 1 вимогами «Загальні вимоги до

фінансової звітності»: баланс (звіт про фінансовий стан); звіт про фінансові результати (звіт про сукупний дохід); звіт про рух грошових коштів; звіт про власний капітал; примітки до фінансової звітності.

3. Вивчено методичні підходи до комплексної оцінки фінансового стану страховика. Основними завданнями оцінки фінансового стану страхової компанії є: дослідження фінансової стійкості; оцінювання рівня фінансової надійності; визначення динаміки показників ліквідності, платоспроможності та рентабельності; оцінка ефективності використання фінансових ресурсів.

Узагальнення існуючих підходів, дало змогу констатувати, що оцінка фінансового стану страхової організації здійснюється з використанням декількох груп показників, які охоплюють як загальні показники оцінки фінансового стану підприємств, так і специфічні, що характеризують окремі сторони діяльності страхових організацій: показники ліквідності та платоспроможності; показники ділової активності; показники фінансової стійкості; показники ефективності діяльності (рентабельності).

Крім наведених груп показників оцінки фінансового стану, з метою попередження втрати фінансової надійності та платоспроможності використовують Тести раннього попередження, відповідно до яких здійснюється аналіз капіталу, активів, перестраховування, страхових резервів, дохідності, ліквідності і надається відповідна оцінка.

4. Надано загальну характеристику ТДВ «СК «Гардіан». Товариство з додатковою відповідальністю «Страхова компанія «Гардіан» зареєстровано 24 вересня 2007 року під назвою «Страхова компанія «УКРФІНПОЛІС». В 2017 році компанія отримала нову стратегію, нову команду досвідчених професіоналів з розробки страхових продуктів, побудови мережевих продажів, розвитку добровільного медичного страхування та успішного обслуговування клієнтів і виходить на ринок роздрібних та корпоративних продажів під назвою «Страхова компанія «Гардіан». Головний офіс Товариства знаходиться у

м. Київ. Компанія впродовж багатьох років стабільно утримує високу ліквідність та регулярно демонструє позитивну фінансову динаміку, залишаючись на страховому ринку надійним партнером та гідним конкурентом.

Станом на 01.01.2024 року в Товаристві працювало 276 штатних робітника. Статутний капітал Товариства станом на 01.01.2024 року складає 100 000 тис. грн. Вартість чистих активів Товариства є більшою від зареєстрованого розміру статутного капіталу. Фактичний запас платоспроможності станом на 01.01.2024 року складає 308 521,0 тис. грн, що перевищує нормативний на 84376,7 тис. грн. За 12 місяців 2023 року Товариством укладено 632427 договорів з обов'язкових видів страхування та 457749 з добровільних видів страхування.

Проведений аналіз динаміки фінансових результатів діяльності ТДВ «СК «Гардіан» за даними річної фінансової звітності за 2021-2023 рр. показав, що обсяг чистих зароблених страхових премій збільшився на 103,2%. Найбільшу частку в структурі доходів займає валовий прибуток.

Аналогічно, протягом 2021-2023 рр. чисті понесені збитки за страховими виплатами також зростали. Так, за три роки вони зросли на 170,0%, що свідчить про виконання страховиком своїх зобов'язань при настанні страхових випадків.

Аналіз рівня виплат показав зростання, що є позитивним явищем, проте загалом такий рівень страхових виплат компанії є не високим. Причиною такого незначного рівня виплат може бути відсутність настання страхових випадків протягом дії договорів, що є наслідком ретельного андерайтингу, тобто відбору страхових ризиків, які беруться компанією на страхування.

Премії передані у перестраховування щорічно зростали протягом 2021-2023 роках. Це може означати, що компанія мала справу з великими ризиками, частину яких, згідно з законодавчими вимогами, повинна була передавати в перестраховування.

За результатами своєї діяльності компанія протягом трьох аналізованих років отримувала прибуток. Проте, щороку він зменшувався.

5. Проведено комплексне оцінювання фінансового стану ТДВ «СК «Гардіан». Аналіз коефіцієнтів ліквідності та платоспроможності засвідчив про платоспроможність компанії. Аналіз ліквідності балансу показав, що баланс є ліквідним, а це означає, що у найближчій перспективі Товариство залишиться платоспроможним.

Аналіз ділової активності показав, що її можна охарактеризувати як задовільну, адже значення всіх показників свідчать про здатність компанії оперативно реагувати на зовнішні зміни. Висока мобільність спостерігалася у 2021-2022 рр., проте значно знизилася у 2023 році., тобто, компанії стало складніше оперативно відповідати на мінливі умови ринку.

Аналіз показників фінансової стійкості засвідчив, що можна зробити висновок про нормальну фінансову стійкість, враховуючи критерії відповідності типу фінансової стійкості.

Коефіцієнтний аналіз фінансової стійкості ТДВ «СК «Гардіан» дає підстави зробити висновок, що компанія, здебільшого дотримувалася виконання нормативів, проте деякі з них потребують уваги з боку управлінців.

Так, можна констатувати, що чистий фінансовий результат (прибуток) суттєво знизився за три аналізовані роки, показник загальної фінансової стійкості коливався в межах 1,04-1,07, що означає, що дохід компанії, хоч і не в значній мірі, але перевищував витрати. Власний оборотний капітал, який визначається як різниця між власним капіталом та необоротними активами, мав протягом трьох років від'ємні значення. Це свідчить про те, що в компанії недостатньо коштів для забезпечення безперебійної діяльності за рахунок постійних фінансових ресурсів. Це створює ризик втрати ліквідності і стійкості. Коефіцієнт фінансової стійкості, то він несуттєво знизився, при цьому не відповідав нормативу $>0,8$, що є негативним явищем для страховика.

Коефіцієнт забезпечення оборотних активів власними оборотними коштами мав від'ємні значення протягом трьох років. Негативне значення показника

говорить про те, що весь власний капітал і довгострокові джерела спрямовані на фінансування необоротних активів і в компанії немає довгострокових коштів для формування власного оборотного капіталу. Коефіцієнт маневреності власного оборотного капіталу також мав від'ємні значення протягом 2021-2023 років. Це є свідченням, що власний капітал і кошти, залучені на довгостроковій основі, спрямовані на фінансування необоротних засобів, тому для фінансування оборотних активів необхідно звертатися до позичкових джерел фінансування. Це веде до зниження фінансової стійкості.

Проведена оцінка платоспроможності ТДВ «СК «Гардіан» на основі тестів раннього попередження показала, що протягом 2021-2023 рр. загальна оцінка мала однакове значення – 2,62, що знаходиться між оцінками «2» та «3». Це означає, що в цілому оцінку можна вважати задовільною, такою, що свідчить про відсутність суттєвих проблем, тобто фінансові показники знаходяться на середньому рівні. Проте, при граничній оцінці «3» фінансовий стан може викликати побоювання, адже деякі фінансові показники знаходяться на рівні значно нижчому за середній.

6. Розглянуто перспективи розвитку ТДВ «СК «Гардіан». Можливість та гарантії розвитку ТДВ «СК «Гардіан» дає Формування «фундаменту» Товариства, а саме збалансованій портфель, диференціація ризиків, облігаторне перестраховування у партнерів яким довіряє увесь світ. Головна конкурентна перевага, на створення якої були направлені зусилля Товариства протягом 2021-2023 років – якість обслуговування клієнтів. ТДВ «СК «Гардіан» планує продовжувати здійснювати управління страховими та фінансовими ризиками. Метою управління ризиками є запобігання неплатоспроможності Компанії, забезпечення фінансової стійкості, захисту інтересів страхувальників, уникнення і мінімізації небажаних ризиків, пом'якшення їх наслідків, зменшення вразливості до них. Основною ціллю Компанії по управлінню капіталом є його підтримання на рівні, достатньому для задоволення

операційних та стратегічних потреб, а також для підтримання довіри учасників ринку.

7. Надано пропозиції щодо покращення фінансового стану ТДВ «СК «Гардіан». З метою покращення власного фінансового стану, підвищення ефективності фінансово-господарської діяльності та конкурентоспроможності страхові компанії потребують розроблення та реалізації певного комплексу заходів із покращення операційної, інвестиційної, фінансової, маркетингової діяльності, заходи з покращення управління персоналом та з покращення інноваційної діяльності.

Для покращення фінансового стану ТДВ «СК Гардіан» необхідно працювати в напрямку збільшення обсягу реалізації страхових продуктів та, відповідно, зростання кількості укладених договорів, обсягу премій та збільшення прибутку. Оскільки страхові премії є основним джерелом надходжень страховика, необхідно забезпечити їх зростання. Якщо взяти до уваги, що середній показник рівня страхових виплат в країнах Євросоюзу становить більше 60%, то можна спрогнозувати рівень страхових премій, необхідних для досягнення показника рівня страхових виплат з врахуванням середнього рівня зростання обсягу страхових виплат ТДВ «СК Гардіан» за останні три роки. За результатами наших розрахунків можна зробити висновок, що для того, щоб досягти рівня страхових виплат, які демонструють зарубіжні страхові компанії, а саме, 60% і більше, ТДВ «СК Гардіан» необхідно збирати валові страхові премії 1617127 тис. грн та більше при зростанні обсягів страхових виплат.

Таким чином, діяльність ТДВ «СК Гардіан» має бути спрямована на покращення обслуговування клієнтів з врахуванням їх потреб шляхом розробки та запровадження нових страхових продуктів, діджиталізації, підвищення кваліфікації співробітників компанії та розвиток онлайн-продаж.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Лук'янець О. В., Ткаченко Ю. П. Аналітична оцінка фінансової звітності страхових компаній: теоретичні аспекти. *Фінансовий простір*. 2019. № 4 (36). С. 154-167.
2. Землячова О. А. Оцінка фінансового стану страховика та шляхи його поліпшення. *Науковий вісник: Фінанси, банки, інвестиції*. 2014. №2. С. 54-66. С. 54
3. Гаманкова О. О. Фінанси страхових організацій: навч. посібник. К.: КНЕУ, 2007. 328 с.
4. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні: Закон України від 16.07.1999 № 996-XIV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996-14#Text>
5. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності»: Наказ МФУ від 07 лютого 2013 р. № 73. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0336-13> (дата звернення: 10.12.2019).
6. Фінанси підприємств : підручник / [Поддєрьогін А.М., Білик М.Д., Буряк Л.Д. та ін.] ; кер. кол. авт. і наук. ред. проф. А. М. Поддєрьогін. Восьме вид., перероб. та доп. К. : КНЕУ, 2013. 519 с.
7. Правила складання та подання звітності учасниками ринку небанківських фінансових послуг до Національного банку України: Постанова Правління Національного банку України 25 листопада 2021 року № 123. URL: https://bank.gov.ua/admin_uploads/article/Rules_25112021_123_05012024.pdf
8. Кравченко В. О. Розвиток методів аналізу платоспроможності страховика як складової фінансової безпеки страхової компанії. *Вісник Бердянського університету менеджменту і бізнесу*. 2013. № 1(21). С. 85–89.

9. Бабенко-Левада В. Г., Шлендер К. О. Аналіз фінансового стану страхової компанії (на прикладі прат «СК «ЮНІВЕС»). *Вісник Запорізького національного університету: Збірник наукових праць. Економічні науки*. Запоріжжя : Запорізький національний університет. №3 (39) 2018. С. 112-117.

10. Шірінян Л. В. Роганова Г. О. Фінансовий аудит як форма контролю і необхідна умова саморегулювання страховиків на ринку. *Фінансові послуги*. 2019. №4-5. С. 2-10.

11. Конкурентоспроможність страхового ринку України в умовах активізації глобалізаційних процесів: монографія / за матеріалами праць наукової групи і науковою редакцією д-ра екон. наук, проф. Л. В. Шірінян. К. : Видавництво Ліра-К, 2020. 406 с.

12. QIS5 Technical Specifications. [pdf] CEIOPS 5.07.2012. Available at: http://ec.europa.eu/internal_market/insurance/docs/solvency/qis5/201007/technical_specifications_en.pdf.

13. Розпорядження Нацкомфінпослуг «Про затвердження Положення про обов'язкові критерії і нормативи достатності капіталу та платоспроможності, ліквідності, прибутковості, якості активів та ризиковості операцій страховика». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0782-18#n134>.

14. Багацька К. В., Говорушко Т. А., Шеремет О. О. Фінансовий аналіз. К.: Видавничий дім «АртЕк», 2014. 320 с.

15. Розпорядження Державної комісії з регулювання ринків фінансових послуг України «Про затвердження Рекомендацій щодо аналізу діяльності страховиків» від 17.03.2005 № 3755. URL: http://expert-rating.com/data/upload/PI-ratings/rk_gosfinuslug_3755_strah.pdf

16. Офіційний сайт ТДВ «СК «Гардіан». URL: <https://grdn.com.ua/>

17. Кобилецький В. Р. Коефіцієнт мобільності активів. *Financial Analysis online*. URL: <https://analizua.com/slovník-ekonomichnikh-terminiv/267-koefitsient-mobilnosti-aktiviv>

18. Мінфін. Зведена таблиця індексів споживчих цін з 2000 по 2024 рр. (%). URL: <https://index.minfin.com.ua/ua/economy/index/inflation/>

19. Кривенцова А.М. Шляхи підвищення ефективності управління фінансовим станом страхових компаній України. *Проблеми системного підходу в економіці*. Випуск № 6(62), 2017. С. 98-103.

ДОДАТКИ

Додаток 1
до Національного положення (стандарту)
бухгалтерського обліку 1 "Загальні вимоги до фінансової звітності"

Підприємство	Товариство з додатковою відповідальністю "Страхова Компанія "Гардіан"	Дата (рік, місяць, день)	31.12.2021
Територія	Голошівський р-н м.Києва	за ЄДРРНО	142012001
Організаційно-правова форма господарювання	Товариство з додатковою відповідальністю	за КОПФГ	250
Вид економічної діяльності	Інші види страхування, крім страхування життя	за КВЕД	65.12
Середня кількість працівників	2 248		
Адреса, телефон	вулиця Саксаганського, буд. 96, м. Київ, 01032		0443333710
Одиниця виміру: тис. грн. без десяткового знака (окрім розділу IV Звіту про фінансові результати (Звіту про сукупний дохід) (форма №2), грошові показники якого наводяться в гривнях з копійками)			
Складено (зробити позначку "v" у відповідній клітинці):			
за національними положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку			
за міжнародними стандартами фінансової звітності			

V

Баланс (Звіт про фінансовий стан)
на 31 грудня 2021 р.

Форма №1 Код за ДКУД 1801001

А К Т И В	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Необоротні активи			
Нематеріальні активи	1000	1 188	763
первісна вартість	1001	1 355	1 376
накопичена амортизація	1002	167	613
Незавершені капітальні інвестиції	1005	-	-
Основні засоби	1010	34 197	31 557
первісна вартість	1011	39 126	38 387
знос	1012	4 929	6 830
Інвестиційна нерухомість	1015	-	-
первісна вартість інвестиційної нерухомості	1016	-	-
знос інвестиційної нерухомості	1017	-	-
Довгострокові біологічні активи	1020	-	-
первісна вартість довгострокових біологічних активів	1021	-	-
накопичена амортизація довгострокових біологічних активів	1022	-	-
Довгострокові фінансові інвестиції:			
які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030	-	-
інші фінансові інвестиції	1035	-	-
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040	-	-
Відстрочені податкові активи	1045	-	-
Гудвіл	1050	-	-
Відстрочені аквізиторські витрати	1060	-	-
Залишок коштів у централізованих страхових резервних фондах	1065	82 028	154 989
Інші необоротні активи	1090	-	-
Усього за розділом I	1095	117 413	187 309
II. Оборотні активи			
Запаси	1100	1 097	1 142
виробничі запаси	1101	1 097	1 142
незавершене виробництво	1102	-	-
готова продукція	1103	-	-
товари	1104	-	-
Поточні біологічні активи	1110	-	-
Депозити перестраховування	1115	-	-
Векселі одержані	1120	-	-
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	43 698	64 649
Дебіторська заборгованість за розрахунками:			
за виданими авансами	1130	-	-
з бюджетом	1135	-	-
у тому числі з податку на прибуток	1136	-	-
Дебіторська заборгованість за розрахунками з нарахованих доходів	1140	954	1 184
Дебіторська заборгованість за розрахунками із внутрішніх розрахунків	1145	-	-
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	19 678	2 604
Поточні фінансові інвестиції	1160	67 055	104 500
Гроші та їх еквіваленти	1165	74 331	84 036
готівка	1166	-	-
рахунки в банках	1167	74 331	84 036
Витрати майбутніх періодів	1170	13	29
Частка перестраховика у страхових резервах	1180	19 645	23 577
у тому числі в:			
резервах довгострокових зобов'язань	1181	-	-
резервах збитків або резервах належних виплат	1182	7 747	6 916
резервах незароблених премій	1183	11 898	16 661

інших страхових резервах	1184	-	-
Інші оборотні активи	1190	-	-
Усього за розділом II	1195	226 471	281 721
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200	-	-
Баланс	1300	343 884	469 030

Пасив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
I	2	3	4
I. Власний капітал			
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	100 000	100 000
Внески до незареєстрованого статутного капіталу	1401	-	-
Капітал у дооцінках	1405	16 643	16 643
Додатковий капітал	1410	-	-
емісійний дохід	1411	-	-
накопичені курсові різниці	1412	-	-
Резервний капітал	1415	-	-
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	3 696	30 995
Неоплачений капітал	1425	(-)	(-)
Вичучений капітал	1430	(-)	(-)
Інші резерви	1435	29	1 195
Усього за розділом I	1495	120 368	148 833
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення			
Відстрочені податкові зобов'язання	1500	-	-
Пенсійні зобов'язання	1505	-	-
Довгострокові кредити банків	1510	-	-
Інші довгострокові зобов'язання	1515	-	-
Довгострокові забезпечення	1520	1 005	2 431
довгострокові забезпечення витрат персоналу	1521	1 005	2 431
Цільове фінансування	1525	-	-
благодійна допомога	1526	-	-
Страхові резерви	1530	182 441	268 796
у тому числі:	1531	-	-
резерв довгострокових зобов'язань			
резерв збитків або резерв належних виплат	1532	36 246	50 864
резерв незароблених премій	1533	146 195	217 932
інші страхові резерви	1534	-	-
Інвестиційні контракти	1535	-	-
Призовий фонд	1540	-	-
Резерв на виплату джек-поту	1545	-	-
Усього за розділом II	1595	183 446	271 227
III. Поточні зобов'язання і забезпечення			
Короткострокові кредити банків	1600	-	-
Векселі видані	1605	-	-
Поточна кредиторська заборгованість за:			
довгостроковими зобов'язаннями	1610	-	-
товари, роботи, послуги	1615	4 608	2 274
розрахунками з бюджетом	1620	3 688	7 267
у тому числі з податку на прибуток	1621	3 587	7 036
розрахунками зі страхування	1625	166	225
розрахунками з оплати праці	1630	445	974
Поточна кредиторська заборгованість за одержаними авансами	1635	-	-
Поточна кредиторська заборгованість за розрахунками з учасниками	1640	-	-
Поточна кредиторська заборгованість із внутрішніх розрахунків	1645	-	-
Поточна кредиторська заборгованість за страховою діяльністю	1650	31 142	38 213
Поточні забезпечення	1660	-	-
Доходи майбутніх періодів	1665	-	-
Відстрочені комісійні доходи від перестраховиків	1670	-	-
Інші поточні зобов'язання	1690	21	17
Усього за розділом III	1695	40 070	48 970
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття			
V. Чиста вартість акцій недержавного пенсійного фонду	1800	-	-
Баланс	1900	343 884	469 030

Керівник

Головний бухгалтер

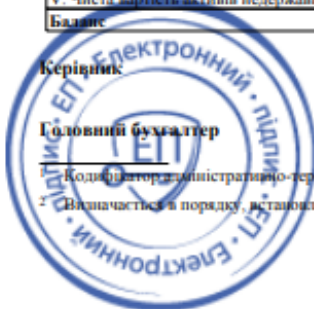
ЕП Берлін
Віктор
МихайловичЕП Храпська
Надія Миколаївна

Берлін Віктор Михайлович

Храпська Надія Миколаївна

1 Кодифікатор адміністративно-територіальних одиниць та територій територіальних громад.

2 Визначається в порядку, встановленому центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері статистики.

Додаток 1
до Національного положення (стандарту)
бухгалтерського обліку 1 "Загальні вимоги до фінансової звітності"

Підприємство Товариство з додатковою відповідальністю "Страхова Компанія"Гардіан" Дата (рік, місяць, день) 2023, 12, 31
Територія Голосіївський р-н Києва за ЄДРРНОУ UA80000000000875983
Організаційно-правова форма господарювання Товариство з додатковою відповідальністю за КОПФГ 250
Вид економічної діяльності Інші види страхування, крім страхування життя за КВЕД 65.12
Середня кількість працівників ² 256
Адреса, телефон вулиця Сакаганського, буд. 96, м. Київ, 01032 0443333710
Одиниця виміру: тис. грн. без десяткового знака (окрім розділу IV Звіту про фінансові результати (Звіту про сукупний дохід) (форма №2), грошові показники якого наводяться в гривнях з копійками)
Складено (зробити позначку "v" у відповідній клітинці):
за національними положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку
за міжнародними стандартами фінансової звітності

КОДИ
ДОКУМЕНТ ПРИЙНЯТО
UA80000000000875983
250
65.12

Баланс (Звіт про фінансовий стан)
на **31 грудня 2023** р.

Форма №1 Код за ДКУД **1801001**

А К Т И В	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Необоротні активи			
Нематеріальні активи	1000	390	390
первісна вартість	1001	1 376	1 376
накопичена амортизація	1002	986	986
Незавершені капітальні інвестиції	1005	-	-
Основні засоби	1010	115 287	172 649
первісна вартість	1011	121 951	180 157
знос	1012	6 664	7 508
Інвестиційна нерухомість	1015	-	26 130
первісна вартість інвестиційної нерухомості	1016	-	26 130
знос інвестиційної нерухомості	1017	-	-
Довгострокові біологічні активи	1020	-	-
первісна вартість довгострокових біологічних активів	1021	-	-
накопичена амортизація довгострокових біологічних активів	1022	-	-
Довгострокові фінансові інвестиції: які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030	-	-
інші фінансові інвестиції	1035	-	-
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040	-	-
Відстрочені податкові активи	1045	-	-
Гудвіл	1050	-	-
Відстрочені аквізиційні витрати	1060	-	-
Залишок коштів у централізованих страхових резервних фондах	1065	194 593	455 955
Інші необоротні активи	1090	-	-
Усього за розділом I	1095	310 270	655 124
II. Оборотні активи			
Запаси	1100	993	1 123
виробничі запаси	1101	993	1 123
незавершене виробництво	1102	-	-
готова продукція	1103	-	-
товари	1104	-	-
Поточні біологічні активи	1110	-	-
Депозити перестрахування	1115	-	-
Векселі одержані	1120	-	-
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	-	-
Дебіторська заборгованість за розрахунками: за виданими авансами	1130	-	-
з бюджетом	1135	-	81
у тому числі з податку на прибуток	1136	-	-
Дебіторська заборгованість за розрахунками з нарахованих доходів	1140	3 837	7 595
Дебіторська заборгованість за розрахунками із внутрішніх розрахунків	1145	-	-
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	5 673	840
Поточні фінансові інвестиції	1160	122 350	193 068
Гроші та їх еквіваленти	1165	249 069	153 490
готівка	1166	-	-
рахунки в банках	1167	249 069	153 490
Витрати майбутніх періодів	1170	37	39
Частка перестраховика у страхових резервах	1180	10 318	24 120
у тому числі в:			
резервах довгострокових зобов'язань	1181	-	-
резервах збитків або резервах належних виплат	1182	5 411	10 666
резервах незароблених премій	1183	4 907	13 454

інших страхових резервах	1184	-	-
Інші оборотні активи	1190	-	-
Усього за розділом II	1195	392 277	380 356
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200	-	-
Баланс	1300	702 547	1 035 480

Пасив	Код рядка	На початок звітної періоду	На кінець звітної періоду
I	2	3	4
I. Власний капітал			
Зареєстрований (паієвий) капітал	1400	100 000	100 000
Внески до незареєстрованого статутного капіталу	1401	-	-
Капітал у дооцінках	1405	99 833	169 395
Додатковий капітал	1410	-	-
емісійний дохід	1411	-	-
накопичені курсові різниці	1412	-	-
Резервний капітал	1415	-	-
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	45 193	45 914
Неоплачений капітал	1425	(-)	(-)
Вилучений капітал	1430	(-)	(-)
Інші резерви	1435	-	-
Усього за розділом I	1495	245 026	315 309
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення			
Відстрочені податкові зобов'язання	1500	-	-
Пенсійні зобов'язання	1505	-	-
Довгострокові кредити банків	1510	-	-
Інші довгострокові зобов'язання	1515	-	-
Довгострокові забезпечення	1520	-	-
довгострокові забезпечення витрат персоналу	1521	-	-
Цільове фінансування	1525	-	-
благодійна допомога	1526	-	-
Страхові резерви	1530	434 279	673 189
у тому числі:	1531	-	-
резерв довгострокових зобов'язань			
резерв збитків або резерв належних виплат	1532	224 716	347 011
резерв незароблених премій	1533	209 563	326 178
інші страхові резерви	1534	-	-
Інвестиційні контракти	1535	-	-
Призовий фонд	1540	-	-
Резерв на виплату джек-поту	1545	-	-
Усього за розділом II	1595	434 279	673 189
III. Поточні зобов'язання і забезпечення			
Короткострокові кредити банків	1600	-	-
Векселі видані	1605	-	-
Поточна кредиторська заборгованість за:			
довгостроковими зобов'язаннями	1610	-	-
товари, роботи, послуги	1615	2 367	2 495
розрахунками з бюджетом	1620	5 353	9 112
у тому числі з податку на прибуток	1621	5 187	8 909
розрахунками зі страхування	1625	201	208
розрахунками з оплати праці	1630	730	853
Поточна кредиторська заборгованість за одержаними авансами	1635	-	-
Поточна кредиторська заборгованість за розрахунками з учасниками	1640	-	-
Поточна кредиторська заборгованість із внутрішніх розрахунків	1645	-	-
Поточна кредиторська заборгованість за страховою діяльністю	1650	10 894	28 903
Поточні забезпечення	1660	3 633	5 220
Доходи майбутніх періодів	1665	-	-
Відстрочені комісійні доходи від перестраховиків	1670	-	-
Інші поточні зобов'язання	1690	64	191
Усього за розділом III	1695	23 242	46 982
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700	-	-
V. Чиста нерозподілена нерезидентів пенсійного фонду	1800	-	-
Баланс	1900	702 547	1 035 480

Керівник

Головний бухгалтер

ЕП Берлін
Віктор
Михайлович

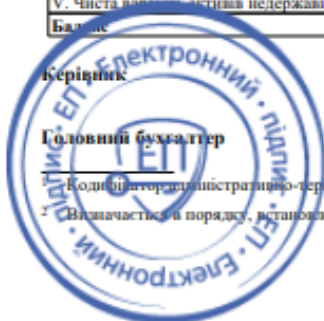
ЕП Храпська
Надія Миколаївна

Берлін Віктор Михайлович

Храпська Надія Миколаївна

Кодифікатор адміністративно-територіальних одиниць та територій територіальних громад.

Визначений порядку, встановленому центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері статистики.

Підприємство Товариство з додатковою відповідальністю "Страхова
Компанія "Гардіан"

Дата (рік, місяць, число)
за ЄДРПОУ

КОДИ		
2022	01	01
35417298		

ДОКУМЕНТ ПРИЙНЯТО

Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)
за Рік 2021 р.

Форма № 2 Код за ДКУД 1801003

I. ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	-	-
<i>Чисті зароблені страхові премії</i>	2010	543 459	294 318
<i>премії підписані, валова сума</i>	2011	671 491	371 315
<i>премії, передані у перестраховування</i>	2012	61 058	46 623
<i>зміна резерву незароблених премій, валова сума</i>	2013	71 737	26 769
<i>зміна частки перестраховиків у резерві незароблених премій</i>	2014	4 763	(3 605)
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	(6 729)	(4 787)
<i>Чисті понесені збитки за страховими виплатами</i>	2070	145 706	95 693
Валовий:			
прибуток	2090	391 024	193 838
збиток	2095	(-)	(-)
<i>Дохід (витрати) від зміни у резервах довгострокових зобов'язань</i>	2105	-	-
<i>Дохід (витрати) від зміни інших страхових резервів</i>	2110	(15 450)	97 358
<i>зміна інших страхових резервів, валова сума</i>	2111	(14 619)	89 611
<i>зміна частки перестраховиків в інших страхових резервах</i>	2112	(831)	7 747
Інші операційні доходи	2120	20 247	14 749
<i>у тому числі:</i>	2121	-	-
<i>дохід від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю</i>			
<i>дохід від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції</i>	2122	-	-
<i>дохід від використання коштів, вивільнених від оподаткування</i>	2123	-	-
Адміністративні витрати	2130	(50 305)	(30 062)
Витрати на збут	2150	(309 230)	(167 251)
Інші операційні витрати	2180	(16 767)	(112 172)
<i>у тому числі:</i>	2181	-	-
<i>витрати від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю</i>			
<i>витрати від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції</i>	2182	-	-
Фінансовий результат від операційної діяльності:			
прибуток	2190	19 519	-
збиток	2195	(-)	(3 540)
Дохід від участі в капіталі	2200	-	-
Інші фінансові доходи	2220	12 730	13 134
Інші доходи	2240	97 470	13 776
<i>у тому числі:</i>	2241	-	-
<i>дохід від благодійної допомоги</i>			
Фінансові витрати	2250	(194)	(292)
Втрати від участі в капіталі	2255	(-)	(-)
Інші витрати	2270	(74 700)	(10 139)
<i>Прибуток (збиток) від впливу інфляції на монетарні статті</i>	2275	-	-

Фінансовий результат до оподаткування:			
прибуток	2290	54 825	12 939
збиток	2295	(-)	(-)
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	(26 360)	(11 546)
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305	-	-
Чистий фінансовий результат:			
прибуток	2350	28 465	1 393
збиток	2355	(-)	(-)

II. СУКУПНИЙ ДОХІД

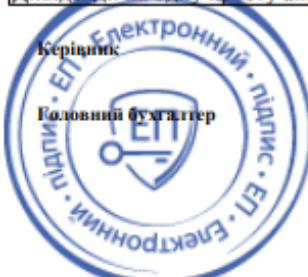
Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Дооцінка (уцінка) необоротних активів	2400	-	-
Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів	2405	-	-
Накопичені курсові різниці	2410	-	-
Частка іншого сукупного доходу асоційованих та спільних підприємств	2415	-	-
Інший сукупний дохід	2445	-	-
Інший сукупний дохід до оподаткування	2450	-	-
Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом	2455	-	-
Інший сукупний дохід після оподаткування	2460	-	-
Сукупний дохід (сума рядків 2350, 2355 та 2460)	2465	28 465	1 393

III. ЕЛЕМЕНТИ ОПЕРАЦІЙНИХ ВИТРАТ

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Матеріальні затрати	2500	5 121	2 639
Витрати на оплату праці	2505	21 681	9 117
Відрахування на соціальні заходи	2510	4 611	2 609
Амортизація	2515	6 441	7 105
Інші операційні витрати	2520	338 448	288 015
Разом	2550	376 302	309 485

IV. РОЗРАХУНОК ПОКАЗНИКІВ ПРИБУТКОВОСТІ АКЦІЙ

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Середньорічна кількість простих акцій	2600	-	-
Скоригована середньорічна кількість простих акцій	2605	-	-
Чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2610	-	-
Скоригований чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2615	-	-
Дивіденди на одну просту акцію ЕП Берлін	2650	-	-

Віктор Михайлович

Берлін Віктор Михайлович

ЕП Храпська Надія Миколаївна

Храпська Надія Миколаївна

Підприємство Товариство з додатковою відповідальністю "Страхова
Компанія "Гардіан"

Дата (рік, місяць, число)
за ЄДРПОУ

ВІДПОВІДЬ		
2024	01	01
35417298		

(найменування)

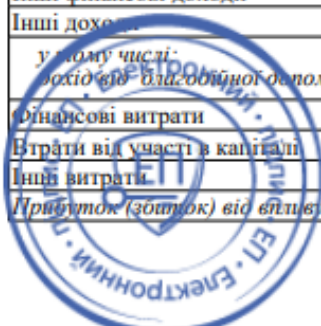
Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)
за Рік 2023 р.

ДОКУМЕНТ ПРИЙНЯТО

Форма № 2 Код за ДКУД 1801003

I. ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	-	-
Чисті зароблені страхові премії	2010	1 104 081	778 860
<i>премії підписані, валова сума</i>	2011	1 301 915	922 796
<i>премії, передані у перестраховання</i>	2012	113 339	66 814
<i>зміна резерву незароблених премій, валова сума</i>	2013	93 042	65 368
<i>зміна частки перестраховиків у резерві незароблених премій</i>	2014	8 547	(11 754)
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	(7 124)	(5 961)
Чисті понесені збитки за страховими виплатами	2070	393 448	169 177
Валовий:			
прибуток	2090	703 509	603 722
збиток	2095	(-)	(-)
Дохід (витрати) від зміни у резервах довгострокових зобов'язань	2105	-	-
Дохід (витрати) від зміни інших страхових резервів	2110	(117 022)	(175 301)
<i>зміна інших страхових резервів, валова сума</i>	2111	(122 277)	(173 797)
<i>зміна частки перестраховиків в інших страхових резервах</i>	2112	5 255	(1 504)
Інші операційні доходи	2120	102 105	15 720
у тому числі:	2121	75 679	-
<i>дохід від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю</i>			
<i>дохід від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції</i>	2122	-	-
<i>дохід від використання коштів, вивільнених від оподаткування</i>	2123	-	-
Адміністративні витрати	2130	(78 953)	(49 352)
Витрати на збут	2150	(588 919)	(347 336)
Інші операційні витрати	2180	(58 038)	(64 816)
у тому числі:	2181	2 757	2 575
<i>витрати від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю</i>			
<i>витрати від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції</i>	2182	-	-
Фінансовий результат від операційної діяльності:			
прибуток	2190	-	-
збиток	2195	(37 318)	(17 363)
Дохід від участі в капіталі	2200	-	-
Інші фінансові доходи	2220	79 785	44 958
Інші доходи	2240	8 489	27 179
у тому числі:	2241	-	-
<i>дохід від благодійної допомоги</i>			
Фінансові витрати	2250	(373)	(216)
Втрати від участі в капіталі	2255	(-)	(-)
Інші витрати	2270	(4 889)	(1 290)
Прибуток (збиток) від впливу інфляції на монетарні статті	2275	-	-

Фінансовий результат до оподаткування:			
прибуток	2290	45 694	53 268
збиток	2295	(-)	(-)
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	(44 973)	(40 265)
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305	-	-
Чистий фінансовий результат:			
прибуток	2350	721	13 003
збиток	2355	(-)	(-)

II. СУКУПНИЙ ДОХІД

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Дооцінка (уцінка) необоротних активів	2400	69 562	83 190
Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів	2405	-	-
Накопичені курсові різниці	2410	-	-
Частка іншого сукупного доходу асоційованих та спільних підприємств	2415	-	-
Інший сукупний дохід	2445	-	-
Інший сукупний дохід до оподаткування	2450	69 562	83 190
Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом	2455	-	-
Інший сукупний дохід після оподаткування	2460	69 562	83 190
Сукупний дохід (сума рядків 2350, 2355 та 2460)	2465	70 283	96 193

III. ЕЛЕМЕНТИ ОПЕРАЦІЙНИХ ВИТРАТ

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Матеріальні затрати	2500	3 314	3 487
Витрати на оплату праці	2505	25 107	20 896
Відрахування на соціальні заходи	2510	4 955	4 795
Амортизація	2515	8 820	5 145
Інші операційні витрати	2520	683 714	427 181
Разом	2550	725 910	461 504

IV. РОЗРАХУНОК ПОКАЗНИКІВ ПРИБУТКОВОСТІ АКЦІЙ

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Середньорічна кількість простих акцій	2600	-	-
Скоригована середньорічна кількість простих акцій	2605	-	-
Чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2610	-	-
Скоригований чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2615	-	-
Дивіденди на одну просту акцію ЕП Берлін	2650	-	-

Віктор
Михайлович

Берлін Віктор Михайлович

ЕП Хралська
Надія Миколаївна

Хралська Надія Миколаївна